

Db3

Työväen Urheiluliitto r.y.
Arnostokappale

TYÖVÄEN URHEILULIITTO R.Y.
TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA

1960

HELSINGISSÄ 1961
TYÖVÄEN URHEILULIITTO R.Y.

TYÖVÄEN URHEILULIITTO R.Y.
TOIMINTAKERTOMUS

vuodelta

1960

HELSINGISSÄ 1961
TYÖVÄEN URHEILULIITTO r.y.

SISÄLTÖ

	Sivu
Johdanto	5
Hallintoelimet	6
Keskustoimisto	7
Jäsenmaksujen suuruus	9
Ulkomaiset edustukset	10
Järjestö- ja valistustoiminta	10
Järjestötyö	11
Nuortentoiminta	13
Valistustoiminta	14
Ruotsinkielisen jaoston toiminta	18
Naisten toiminta	19
Kurssi-, koulutus- ja kilpailutoiminta	22
Hiihto- ja mäenlaskutoiminta	25
Jalka- ja jääpallotoiminta	27
Jääkiekkotoiminta	27
Kansanurheilutoiminta	29
Koripallotoiminta	30
Lentopallotoiminta	32
Luistelutoiminta	35
Melontatoiminta	38
Moottoriturheilutoiminta	40
Nyrkkelytoiminta	41
Painitoiminta	44
Painonnostotoiminta	47
Pesäpallotoiminta	49
Purjehdustoiminta	51
Pyöräilytoiminta	52

	Sivu
Pöytätennistötoiminta	53
Retkeilytoiminta	54
Suunnistustoiminta	55
Uintitoiminta	57
Voimistelutoiminta	61
Yleisurheilutoiminta	63
Naisten yleisurheilutoiminta	66
Tiedotus- ja julkaisutoiminta	67
Kisakeskus	69
Tilastoa eri urheilulajien harrastuksesta ja kilpailu- toiminnasta	78
Tilastoa kurssi-, valmennus-, opetus- ja valistustilai- suuksista	79

KERTOMUS

TYÖVÄEN URHEILULIITON TOIMINNASTA VUODELTA 1960

JOHDANTO

Vaikka TUL:n toimintaoikeuksia haitallisesti rajoittaneet yhteistointasopimukset sanottiin irti jo vuoden 1959 puolella, näkyi toimintamme vapautumisen tehokas vaikutus vasta kertomusvuoden 1960 kuлуessa. Kaikilla liiton ohjelmassa olevilla aloilla on vuoden aikana palautettu ote omaan toimintaan. Tämä on merkinnyt kurssi-, koulutus- ja kilpailutilaisuuksien huomattavaa lisääntymistä.

Oman toiminnan tehostuminen on ollut omiaan poistamaan niitä mielialavaivauksia, joita jo totutuksi muodostuneen yhteistoiminnan päättyminen saattoi merkitä. Hajoittamaan pyrkivät voimat eivät tästä johtuen ole onnistuneet sanottavasti käyttämään yhteistoiminnan puuttumista hyödykseen hajotuksen välikappaleena. Tämä tosiasia on hajottajien omassa keskuudessa myös tunnustettu toteamalla, että yhteistoiminnan katkeamisen merkitystä pitää varoa arvioimasta liian suureksi, koska vain suhteellisen vähälukuinen joukko TUL:n seuroja parhaimmillaankin pääsi yhteistoiminnasta hyötymään.

Saadut kokemukset osoittavat, että TUL järjestönä ei välttämättä yhteistoimintaa tarvitse. Koska Suomen kansainvälinen edustaminen olisi kuitenkin saatava maan etujen mukaiselle kannalle, ja kun edustamiseen liittyvät epäkohdat, epäoikeudenmukaisuuden ja katkeruuksien aiheet olisi pyrittävä poistamaan ja palauttamaan oikeudenmukainen tilanne, on TUL kertomusvuoden aikana omista järjestöllisistä eduistaan tinkienkin ollut valmis neuvottelemaan järkevissä puitteissa tapahtuvasta urheilumme eheyttämisestä. Kun myös valtiiovallan taholla on herätty huomaamaan vallitsevan tilanteen nurinkuruisuus, asetti

hallitus vuoden loppupuolella Kleemolan Urheilukomitean, johon kuuluu myös TUL:n jäseniä, laatimaan ehdotusta maamme kansainvälisen edustusurheilun järjestämisestä.

Kokonaisuutena vuotta 1960 voidaan aiheellisesti pitää toimintamme voimakkaan eteenpäin menon vuotena. Ote on jälleen palautunut, jäsenet ovat vapautuneet epävarmuudesta ja tuntevat liiton omakseen, urheilutoiminta on vilkastunut ja jäsenmäärä noussut lähes 280.000:een.

HALLINTOELIMET.

LIITTONEUVOSTO.

Liittoneuvostoon ovat 30.6.—2.7. 1959 pidetyn liittokokouksen valitsemina kuuluneet seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja Einar Friman, varapuheenjohtaja Jaakko Kankainen, jäsenet Johannes Luukkanen, Olavi Jokela, Kauko Korppi, Heikki Taipale, Riku Laitinen, Oka Laukkanen, Viljo Kuivala, Pentti Kujamäki, Arvo Siekkeli, Viljam Rantanen, Erkki Saarinen, Eino Tammilehto, Touko Nurmi, Yrjö Nyström, Martti Järnberg, Keijo Savolainen, Paavo Saaristo, Pauli Forss ja Pentti Honkasalo sekä varajäsenet Niilo Savutie, Albin Jaskio, Kullervo Mikkonen, Eero Kallio, Aili Liukkonen, Paavo Mäkelä, Onni Heiskala, Reino Väänänen, Reino Kangasmäki, Jaakko Hinkkanen, Eino Aaltonen, Matti Malin, Vilho Metso, Eero Teikari, Usko Oijala, Pentti Lamminen, Kaarlo Viitanen, Reino Andelin, Risto Lindfors, Mauri Tuomi ja Ensio Laine. — Liittoneuvoston kokouksesta järjestöosaston kertomuksessa.

LIITTOTOIMIKUNTA.

Liittotoimikuntaan ovat kuuluneet (suluissa kokouskäynnit) varsinaisina jäseninä I puheenjohtaja Pekka Martin (14), II puheenjohtaja Unto Siivonen (14), III puheenjohtaja Erkki Puustinen (11), jäsenet Greta Rajala-Rinne (5), Helvi Raatikainen (7), Viljo Kanerva (11), Henry Lindbergh (7), Lauri Nurmi (9), Vilho Hakola (9), Tauno Kaivola (11), Lennart Kivi (12) ja Paavo Aitio (9) sekä varajäseninä Valdemar Snäll (11), Vieno Aaltonen (13) ja Pentti Arvo (12).

Liittotoimikunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana 16 kertaa ja pöytäkirjoihin on merkitty yhteensä 214 pykälää. Sihteerinä ovat toimineet Tapio Leväaho, Leo Huttunen ja Keijo K. Viianen.

Liittotoimikunnan apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet puheenjohtajana Pekka Martin (18), jäseninä Unto Siivonen (20), Lennart Kivi (18), Erkki Puustinen (17), Tauno Kaivola (15), Henry Lindbergh (11) ja Lauri Nurmi (9). Työvaliokunta on pitänyt 22 kokousta, joissa asioita on käsitelty 299.

Muina apueliminä ovat toimineet urheilu- ja koulutusvaliokunta (UKV), järjestö- ja valistusasiain valiokunta (JVV) sekä kansainvälisten asiain valiokunta (KVV), joista lähemmin toimintakertomuksen ao. osastossa.

JAOSTOT JA TOIMIKUNNAT.

Kertomusvuoden aikana olivat toiminnassa seuraavat toimikunnat ja jaostot:

Hiihtojaosto, jalka- ja jääpallajaosto, jääkiekkojaosto, kansanurheilujaosto, koripallojaosto, lentopallojaosto, luistelujaosto, melontajaosto, moottorijaosto, naisten yleisurheilujaosto, nyrkkeilyjaosto, painijaosto, painonnostojaosto, pesäpallajaosto, purjehdusjaosto, pyöräilyjaosto, pöytätennisjaosto, retkeilyjaosto, ruotsinkielinen jaosto, suunnistusjaosto, valistusjaosto, voimistelujaosto, yleisurheilujaosto, naistoimikunta ja nuorisovaliokunta.

PIIRIT.

Liitossa oli kertomusvuoden aikana seuraavat 14 piiriä: Häme, Karjala, Keski-Suomi, Kymenlaakso, Lappi, Oulu, Pohjanmaa, Saimaa, Satakunta, Savo, Suur-Helsinki, Tampere, Uusimaa ja Varsinais-Suomi.

KESKUSTOIMISTO.

HENKILÖKUNTA.

Yleinen osasto:

Toimistopäällikkö puheenjohtaja Pekka Martin.

— Julkaisutoiminta: TUL-lehden päätoimittaja Väinö Montonen, toimittuss sihteeri Voitto Raatikainen, toimittaja Pekka Ollilainen, toimittaja Hannu Nieminen 16.6. alkaen, ilmoituspäällikkö Heikki Karvonen ja levikki-päällikkö o.t.o. Veikko Oittinen.

— Tiedotustoiminta: tiedotuspäällikkö Tapio Leväaho.

— Naisten toiminta: naissihtööri Inkeri Niini 3.9. alkaen (samalla Naisten Urheilulehden toimitussihtööri), vt. naissihtööri Raili Pakarinen 3.9. saakka sekä koulutusohjaajat Helvi Puukko ja Raili Pakarinen.

Toimisto: toimistosihtööri Meri Lahtinen.

Järjestö- ja talousosasto:

Osastopäällikkö järjestöpäällikkö Keijo K. Viianen, järjestösihtööri Matti Suhonen 1.11. alkaen, nuorisosihtööri Toivo Mustonen, valistus- sihtööri Veikko Oittinen (samalla Kiva-lehden toimittaja), ruotsinkielisen jaoston vt. sihtööri Meri Lahtinen 1.10. saakka, ruotsinkielisen jaoston sihtööri Kalevi Först 1.10. alkaen sekä järjestöohjaajat Matti Suhonen 1.11. saakka, Reino Vuorikoski, Torsti Saario 31.3. saakka, Eino Rahkonen 25.8. alkaen ja Veikko Behm 1.11. alkaen.

Urheiluosasto:

Osastopäällikkö jaostopäällikkö Leo Huttunen, jaostosihtöörit Lauri Alho, Osmo Heino, Valentin Kervinen, Urho Niemenkari, Tapio Pöyhönen ja Tuure Vuori, koulutusohjaajat Taisto Kangasniemi, Reino Evävaara ja Kalervo af Ursin 16.10. saakka.

LIITON PALKKAA NAUTTIVAT TOIMIHENKILÖT.

Toimistohenkilökunta.

Puheenjohtaja
2 osastopäällikköä
6 jaostosihtööriä
Järjestösihtööri
Nuorisosihtööri
Valistussihtööri
Naissihtööri
Ruotsinkielinen sihtööri
Tiedotuspäällikkö
Päätoimittaja
Toimitussihtööri
2 toimittajaa
Ilmoitushankkija
Toimistosihtööri
3 järjestöohjaajaa

Pääkirjanpitäjä
Kassanhoitaja
8 toimistotyöntekijää
2 lähettä
1 siivooja

Valmentajat:

Painivalmentaja
Luisteluvallmentaja
Yleisurheiluvallmentaja
2 naisvoimistelun koulutusohjaajaa

KIRJEENVAIHTO.

Saapuneet:

Postisiirtolähetyksiä	14.720 kpl
Arvolähetyksiä	760 «
Kirjeitä	15.869 «
Yhteensä	31.349 kpl

Lähetykset:

Postisiirtolähetyksiä	5.092 kpl
Kirjeitä	46.509 «
Kiertokirjeitä 48, vastaten kirj.	49.530 «
Postiennakkolähetyksiä	9.640 «
Yhteensä	110.771 kpl

REKISTERÖIMISASIAT.

Seurojen rekisteröimis- ja muutosilmoituksia tarkastettiin liiton toimistossa sekä lähetettiin yhdistysrekisteritoimistoon 230.

JÄSENMAKSUJEN SUURUUS.

Kertomusvuonna liitto peri jäsenseuroiltaan jäsenmaksuna mk 20:— jokaiselta 17 vuotta täyttäneeltä jäseneltä.

Seurat kantoivat jäseniltään eri suuruisia jäsenmaksuja, mistä ne itse päättävät sääntöjensä mukaisesti. Lisäksi ovat piirit perineet jäsenseuroiltaan piiriveroa.

ULKOMAISET EDUSTUKSET.

Nuortenohjaajien valtuuskunta 1.3.—7.4. USA:ssa. — Edustajana Toivo Mustonen.

Tshekkoslovakian III Spartakiadeissa Prahassa Einar Friman ja Lenart Kivi.

Itämeren viikolla Rostock'issa Valdemar Snäll.

Urheilujohtajien valtuuskunta 12.—21.10. Unkarissa ja Itävallassa. — Edustajina Unto Siivonen, Paavo Aitio ja Pentti Honkasalo.

Nuortenohjaajien valtuuskunta 1.—10.11. Neuvostoliitossa. — Edustajina Sointu Viianen ja Uno Nokelainen.

CSIT:n työvaliokunnan kokous 3.—4.12. Zürich'issä. — Edustajana Helvi Raatikainen.

JÄRJESTÖ- JA VALISTUSTOIMINTA

YLEISTÄ.

Liiton järjestökenttä joutui kertomusvuoden aikana ehkä kovemmalle koetukselle kuin koskaan aikaisemmin. Monet seuroistamme joutuivat suorastaan hillittömän hajoitustyön kohteiksi, josta oli seurauksena 45 seuran siirtyminen SVUL:on. Vaikka jäsenistö yleensä valppaasti seurasi toimintaamme vastustavien voimien aktiivista liikehtelyä ja onnistui useimmissa tapauksissa estämään hajoittajien pyrkimykset, ei muutamien seurojen irroittautumista voitu estää, koska hajoittajien menettelytavat ovat olleet sääntöjen ja kansanvaltaisten kokoustapojen vastaisia.

Kenties selvin esimerkki TUL:n vastaisten voimien säännöille ja järjestödemokratialle vieraista menettelytavoista saatiin TUL:n Saimaan piiristä. Kertomusvuonna pidetyssä piirin vuosikokouksessa piirin johdossa olevat, jo vuosia sitten työläisurheilun aatemaailmasta loitonneet henkilöt, valta-asemansa säilyttääkseen, syyllistyivät mainitunlaiseen menettelyyn. Siitä oli seurauksena luonnollisesti asian saattaminen oikeuskäsittelyyn, jolloin raastuvanoikeus mitätöi kokouksen ja siellä tehdyt päätökset.

Mainitut keinoista plittaamattomasta hajoitustyöstä aiheutuneet seuramenetykset ovat kuitenkin näennäisiä. Jäsenistö on valtaosaltaan jäänyt uusien seurojen perustamisen yhteydessä liittoon. Uusia seuroja on vuoden aikana perustettu 48 eli enemmän kuin on menetetty. TUL:n itsenäisenä säilyttäminen ja jäsenistön terve oikeudentunto pitää kiinni

oikeudestaan omaan toimintaan, on auttanut tekemään tyhjäksi vastustajien aiheet repeämän aikaansaamiseksi työväen urheiluliikkeessä.

Järjestöohjaajien seuroissa suorittama neuvontatyö on ollut arvokasta. Seurakäyntien yhteydessä, joita kertomusvuoden aikana on suoritettu useita satoja, tapahtuva jäsenistön informointi sekä järjestötoimitsijakurssien pitäminen ovat olleet omiaan lisäämään jäsenistön järjestöllistä pätevyyttä. Jäsenistön keskuudessa vallitsevien käsitysten ja mielialojen välittäminen on puolestaan auttanut liiton johtoa toimintaan liittyvien ratkaisujen tekemisissä.

Loppuvuoden aikana suoritettu jäsenhankintakampanja osoittautui tulokselliseksi. Jäsenmäärämme on nyt 279.315. Ilman seuramenetyksiä se olisi hieman suurempi, mutta vain hieman, sillä menetettyjen seurojen jäsenistä suurin osa jäi liittoon uusien seurojen yhteydessä. Kampanjaan sisältyi myös TUL-lehden levitystyö, joka niin ikään koitui menestykselliseksi. «Rinta rinnan — Voittoon»-tunnus omaksuttiin, jäsenpiirimme vahvistui ja aktiivisuus lisääntyi, mitkä seikat myötävaikuttivat niin järjestöllisen kuin urheilullisenkin voiman kasvuun.

JÄRJESTÖ- JA VALISTUSASIAINVALIOKUNTA

Valiokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Lauri Nurmi (7), jäseninä Tauno Kaivola (3), Pekka Martin (8), Vieno Aaltonen (5) ja Greta Rajala-Rinne (4).

Kokouksia 9, joissa käsitelty 90 asiaa.

Sihteereinä ovat toimineet Keijo K. Viianen 30.9. saakka ja sen jälkeen Matti Suhonen.

JÄRJESTÖTYÖ

LIITTONEUVOSTO.

Liittoneuvoston sääntömääräinen kokous pidettiin Kisakeskuksessa, Pohjan pitäjässä, toukokuun 29 päivänä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Sen lisäksi viitotettiin lähitulevaisuuden tavoitteet, jotka kiteytettiin seuraaviin kohtiin:

- 1) VI Liittojuhlan järjestelyjen aloittaminen.
- 2) Seuraverkoston laajentaminen niille paikkakunnille, joissa meillä ei ole vielä jalansijaa.

3) Kamppailu hajoitusta vastaan toimintaa edelleen kehittämällä kilpaurheilun, kurssityön, valmennuksen, näytöstoiminnan ja laajojen joukkojen mukaansaamista tarkoittavan kansanurheilun sekä kansainvälisen suhteiden ylläpitämisen avulla.

4) Edustusurheilun eheyttämiseen tähtäävien ponnistelujen jatkaminen pitäen tavoitteena sitä, että parhaat urheilijat liittoihin katsomatta on saatava maata edustamaan.

5) Lisätyn huomion kiinnittäminen nuorisotyön ja naisten toiminnan sekä piirien taloudelliseen tukemiseen. Eräänä edellytyksenä ovat toimenpiteet tulojen hankkimiseksi liiketoiminnan avulla.

Kokouksessa olivat saapuvilla seuraavat liittoneuvoston jäsenet: puheenjohtaja Einar Friman, jäsenet Johannes Luukkanen, Olavi Jokela, Heikki Taipale, Riku Laitinen, Onni Heiskala, Reino Väänänen, Pentti Kujamäki, Viljam Rantanen, Erkki Saarinen, Eino Tammilehto, Usko Oijala, Yrjö Nyström, Martti Järnberg, Keijo Savolainen, Pauli Forss ja Pentti Honkasalo, yhteensä 17 jäsentä.

JÄRJESTÖOHJAAJATYÖ.

Järjestöohjaajien työ kohdistui lähinnä seurakäyntien yhteydessä tapahtuneeseen liiton ajankohtaisten asioiden selvittelyyn sekä seura-toimitsijoiden neuvontatyöhön. Matkapäivien lukumäärät vaihtelivat 196—258 vrk:n välillä.

PIIRITOIMISTOJEN TARKASTUKSET.

Vuoden aikana suoritettiin järjestöosaston toimesta tarkastuskäynti Hämeen, Karjalan, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Oulun, Lapin, Pohjanmaan, Satakunnan, Savon, Tampereen ja Varsinais-Suomen piiritoimistoissa.

Tarkastusten yhteydessä pidettiin piiritoimikuntien kokoukset, joissa liiton edustajat selvittivät ajankohtaisia toimintakysymyksiä.

JÄSENHANKINTATYÖ.

Kertomusvuoden viimeisinä kuukausina, 1.10.—31.12., järjestettiin jäsenhankinta- ja TUL-lehden levityskilpailu, joka käytiin «Rinta rinnan — Voittoon»-tunnuksen merkeissä. Kilpailua voidaan pitää tuloksellisena, sillä sen myötävaikutuksella jäsenmäärämme nousi 279.315. Kiihittävään tulokseen päästiin myös TUL-lehden levikin lisäämisessä.

NUORTENTOIMINTA.

NUORISOVALIOKUNTA

Nuorisovalioikuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Jukka Vesa (6), jäsenenä Outi Nurmi (4), Sointu Viianen (5), Olavi Hänninen (5), Aarne Selin (4), Uno Nokelainen (4), Tauno Salama (5), Leevi Raitaniemi (5), Tuomo Yrölä (4) sekä liittotoimikunnan edustajana Greta Rajala-Rinne. Sihteerinä Toivo Mustonen. Kokouksia 6, käsitelty 63 asiaa.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat kurssit:

Kurssin nimi	Paikka	Aika	Osanottajia
Talvileirikurssi	Kisakeskus	27. 2.— 1. 3.	23
Seuraohjaajakurssi	Kisakeskus	30. 5.—12. 6.	34
	Kisakeskus	9.—10. 9.	22
Seuraohjaajakurssi	Kisakeskus	30.11.—11.12.	21
- « -	Aarnipirtti	27.—29. 3.	13
- « -	Varkaus	1.—3. 4.	10
- « -	Eerikkilä	8.—10. 4.	14
- « -	Turku	14.—16. 4.	17
- « -	Karhula	22.—24. 4.	12
- « -	Kemi	14.—16. 5.	11
- « -	Oulu	20.—25. 5.	9
- « -	Näsirinne	27.—29. 5.	13

Yhteensä 199

LEIRITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat leirit:

	Paikka	Aika	Osanottajia
Nuorten urh..leiri	Kisakeskus	26. 6.— 2. 7.	89
- « -	Kisakeskus	3.— 9. 7.	85
- « -	Kisakeskus	10.—16.7.	79
Nuorisoleiri	Kisakeskus	17.—24. 7.	84
- « -	Kisakeskus	25.—30. 7.	125
- « -	Kisakeskus	31. 7.— 6. 8.	112
Piirileirit	Kisakeskus	7.—13. 8.	92
- « -	72 paikkak.	26. 6.—14. 8.	4.115

Yhteensä 4.781

NEUVOTTELUTILAISUUDET.

Nuortenohjaajien neuvottelupäivät järjestettiin 23 paikkakunnalla, joilla osanottajia oli yhteensä 555. Neuvottelupäivillä toimivat luennoitsijoina Birgit Salo, Helvi Puukko, Osmo Nyström, Veikko Behm, O. Järvinen, Toivo Mustonen, Pekka Martin, Outi Nurmi, Sointu Viianen, Tauno Kanerva, Veikko Oittinen, Uno Nokelainen, Veikko Jalava, Kauko Koivula, Antti Hietanen, Ensio Laine, Soini Jantunen, Vilho Koskela, Kauko Ojala, Matti Ahola, Torsti Saario, Onni Saarelainen, Erkki Manninen, Holger Öhman ja Eero Pykkönen.

KURSSIOHJAAJAT.

Liiton ja piirien järjestämällä kursseilla ja leireillä toimivat ohjaajina Raili Pakarinen, Juhani Kujanpää, Raija Laamanen, Jarl Lindroos, Varpu Kapanen, Liisa Korhonen, Ahti Mäkelä, Riitta Mäkinen, Ahti Mölsä, Leo Chrons, Pentti Paju, Mikko Laine, Olli Mäki, Pauli Mansikka, Kauko Karlsson, Heikki Marjonen, Lasse Pakarinen, Kalervo af Ursin, Tuure Vuori, Timo Lehtinen, Kalevi Ruusunen, Osmo Nyström, Eila Borgman, Auli Sariwaara, Maria Miettinen, Eevi Helminen, Torsti Saario, Paavo Levänen, Kalervo Borgman, Matti Malm, Raimo Lauren, Tapio Ahonen, Jukka Vesa, Veikko Behm, Helvi Puukko, Sointu Viianen, Tauno Nurmi, Erkki Manninen, Matti Ojala, Veikko Jalava, Kauko Koivula ja Toivo Mustonen.

POHJOISMAINEN NUORTEN URHEILIJAIN LEIRI.

Pohjoismaiden nuorten urheilijain leiri pidettiin 28.6.—5.7. Tanskassa. Leirille osallistuvat Ake Selenius johtajana, Erik Sandqvist, Soile Talonen, Olavi Koskinen, Risto Björnin, Heikki Heino, Pirjo Ruotsalainen ja Rauni Rutanen.

Bosö'ssä Ruotsissa 10.—16.7. pidetylle nuortenohjaajakurssille osallistuvat Karoliina Flinkman, Brita Lindström ja Aarne Kaipainen.

Pohjoismaiden nuorisotyökomitean kokouksiin on osallistunut Outi Nurmi.

VALISTUSTOIMINTA

VALISTUSJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Helvi Raatikainen (2), jäsenenä Leo Piitulainen (2), Sally Virtanen (1), Marjatta Kangas (2).

Leo Kaspio (3), Keijo Savolainen (2), Ensio Laine (2) ja Juhani Hietanen (1).

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Helvi Raatikainen (3), Leo Piitulainen (3) ja Leo Kaspio (3). Sihteerinä on toiminut Veikko Oittinen.

Jaoston kokouksia on ollut kolme, joissa käsitelty 21 asiaa ja työvaliokunnan kokouksia kolme, joissa käsitelty 13 asiaa.

KURSSI- JA NEUVONTATYÖ.

Kisakeskuksessa järjestettiin seuraavat kurssit ja neuvottelutilaisuudet:

	Aika	Osanott.	Ohjaaja
Seuratoimitsijakurssi	15.—27. 2.	14	Veikko Oittinen
Seuratoimitsijoiden lomakurssi	4.— 9. 7	19	Matti Suhonen
Järjestötoimitsijakurssi	31.10.—12.11.	17	Matti Suhonen
Yhteiskunnallinen kurssi	28.11.— 3.12.	13	Veikko Oittinen

Kursseilla luennoitiin seuraavista aiheista: kokouspuheenjohtajan tehtävät, seuran sihteerin tehtävät, toimintakertomuksen ja -suunnitelman laadinta, suullinen ja kirjallinen esitys, työväenliikkeen synty ja kehittyminen, TUL:n historia ja periaatteet, tiedoitus toiminta, sosialismin aaterakenne, TUL:n kansainväliset suhteet, Suomen työväenliikkeen historia, kunnallinen urheilupolitiikka, Ay-liikkeen tavoitteet ja päämäärät, organisatio-oppi, ihmistuntemus ja ihmisten käsittely, opinto-toiminta, seurojen taloudenhoito, asiakirjojen laadinta, kilpailutoiminnan järjestäminen ja TUL:n julkaisutoiminta.

Luentojen lisäksi suorittivat kurssilaiset runsaasti ryhmätyötä sekä laativat mietintöjä, puheita, haastatteluja, uutisia jne.

Luennoitsijoina toimivat Matti Hako, Arvi Hautamäki, Janne Hakulinen, Pekka Martin, Leo Huttunen, Keijo Viianen, Toivo Mustonen, Meri Lahtinen, Kaisa Salonen, Heikki Karyonen, Leo Piitulainen, Tapio Leväaho, Juhani Hietanen, Aito Anto, Atte Haikonen, Keijo Savolainen, Matti Suhonen, Helvi Raatikainen, Irja Sormunen, Henry Lindbergh, Heikki Valkama, Edvin Brand ja Veikko Oittinen.

NEUVOTTELUTILAISUUDET.

Liittotoimikunnan jäsenien ja jaostojen puheenjohtajien neuvottelupäivät toimeenpantiin Kisakeskuksessa 5.—6.3. Osanottajia oli yhteensä 24 henkeä. Alustajina toimivat puheenjohtaja Pekka Martin (Urheilupoliittinen tilannekatsaus), tri Raimo Vasama (fysiologia urheiluelämän palveluksessa) ja Veikko Oittinen (seuratoimintaan osallistumisen ongelmat).

Yhteistoiminnassa piirien ja jaoston myöntämän apurahan turvin järjestettiin seuraavat neuvottelu- ja luontopäivät:

Oulun piirin seuratoimitsijakurssi Ylivieskassa 23.—25.3. Ohjaajina piiris sihteeri Vilho Koskela ja järjestöohjaaja Matti Suhonen. Osanottajia 15. Luennot käsittelivät järjestötoimitsijan tehtäviä, seuratoiminnan organisoimista, TUL:n periaatteita ja piirin toimintasuunnitelmia.

Saimaan piirin seuratoimitsijakurssi Savonlinnassa. Ohjaajina piiris sihteeri Veikko Behm ja järjestöohjaaja Matti Suhonen. Osanottajia 11. Kurssiohjelma sama kuin edellä.

Karjalan piirin seuratoimitsijakurssi Joensuussa 26.—27.3. Ohjaajina piiris sihteeri Onni Saarelainen ja valistussihteeri Veikko Oittinen. Osanottajia 14. Luennot käsittelivät seuratoimitsijan tehtäviä, juhlatoimintaa, osallistumisen ongelmia, TUL:n periaatteita ja piirin toiminnallisia kysymyksiä.

NEUVONTA JA PROPAGANDATYÖ.

Jaosto valmistutti seurojen käyttöön erilaista ohjelma-aineistoa sekä TUL:n päivän viettoa että joulujuhlia varten. Aineistoa tilattiin seuroista ilahduttavan runsaasti. Niinikään on jaosto välittänyt runsaasti filmejä ja puhujia seurojen tilaisuuksiin.

Onnistunut TUL:n päivän pääjuhla pidettiin 26.1. Karhulassa. Sen järjestelystä vastasi Kymenlaakson piiri. Juhlapuhujana oli puheenjohtaja Pekka Martin.

Piirijuhlia varten valmistettiin painettu piirijuhlajuliste ja seuroille sekä eri yhteisöille toimitettiin esittelylehtinen «TUL:n kurssivuosi 1960».

Opintoneuvoja Juhani Hietanen suoritti Kymenlaakson ja Hämeen piireissä toimivissa opintokerhoissa neuvontakerroksen 8.2.—25.2. välisenä aikana selostaen kerhotoimintaan liittyviä kysymyksiä.

Kerhotoiminnan kehittämiseen pyrittiin julkaisemalla kerho- ja opintotoimintaa koskevia artikkeleita ja lähettämällä seuroille ja piireille TSL:n valmistamaa materiaalia.

TUL:N HISTORIAN KIRJOITTAMINEN.

TUL:n 50-vuotishistorian kirjoittamista valmisteltiin elokuusta lähtien. Fil.lis. Hannu Soikkanen laati alustavan jäsenyysuunnitelman historian kirjoittamiseksi.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

26.6.—6.7. vieraili Turun Kisa-Toverien 17-henkinen kansantanssijoukkue Prahassa, missä se esiintyi spartakiaadien yhteydessä järjestetyissä juhlatilaisuuksissa. Matkan johtajina toimivat Heikki Karvonen ja Vappu Mäkelä, joka samalla oli joukkueen ohjaaja.

LIITON ANSIOMERKIT.

Liiton ansiomerkittoimikunnan, johon kuuluivat liittoneuvoston edustajina Veikko Kulmala Pohjanmaan piiristä ja Arne Nummelin Hämeen piiristä sekä liittotoimikunnan edustajina Unto Siivonen, Erkki Puustinen, Valdemar Snäll ja Greta Rajala-Rinne sekä sihteerinä Veikko Oittinen, esityksestä liittotoimikunta myönsi seuraaville henkilöille TUL:n ansiomerkkin:

Hämeen piiri: Viljo Kanerva Forssan Alku ja Lenni Salomaa Lopen Urheilijat.

Keski-Suomen piiri: Sulo Soini Killinkosken Myrsky ja Anni Vikman Jyväskylän Tv. Naisvoimistelijat.

Kymenlaakson piiri: Kerttu Spännäri Kotkan Kisailijat ja Helle Halonen Haminan Ponteva.

Lapin piiri: Kaarlo Siira Karihaaran Visa.

Pohjanmaan piiri: Otto Liimatainen Ykspihlajan Reima.

Saimaan piiri: Tauno Lassander Vuoksenniskan Vesa.

Satakunnan piiri: Tuomo Tuomi Euran Raiku.

Savon piiri: Otto Vilhunen Mikkelin Vauhti.

Suur-Helsingin piiri: Veikko Peuhkuri Koiton Riento, Toivo Nurminen Helsingin Visa, Olavi Järvelä Tapiolan Otso.

Tampereen piiri: Erkki Puustinen Tampereen Kilpa-Veljet, Vilho Launis Finlayson & Co, Reino Koskinen Tampereen Yritys ja Eino Lantee Viialan Pyry.

Uudenmaan piiri: Kauko Virtanen Keravan Toverit.

Varsinais-Suomen piiri: Urho Väre Turun Teräs ja Vappu Heinonen Helsingin Kullervo.

Liittotoimikunta: Lennart Kivi Koiton Riento ja Valdemar Snäll Helsingin Kullervo.

RUOTSINKIELISEN JAOSTON TOIMINTA.

RUOTSINKIELINEN JAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Ahti Fredriksson (5), jäseninä Erik Asplund (4), Boris Lindfors (4), Eskil Bergvik (5), Fjalur Björkqvist (4) ja liittoneuvoston päätöksellä 23.6. lähtien Gunnar Blomqvist (4) sekä 11.10. lähtien Erik Lindholm (2) ja Bjarne Åsten. Liittotoimikunnan edustajana Henry Lindbergh (—). Sihteerinä on toiminut toimistosihteerinä Meri Lahtinen ja 1.10. lähtien Kalevi Först. Kokouksia 5, käsitelty 38 asiaa.

KURSSI- JA OHJAUSTOIMINTA.

Lentopalloilijoiden pelaajakurssi 19.—20.11. Kisakeskuksessa. Osanottajia 33 ja ohjaajana Leo Mörsky.

Aarnipirtillä 3.—6.12. hiihtoleiri, jolla osanottajia 7.

Sörmarkassa, Norjan Työpaikkaurheiluliiton järjestämällä urheilukursilla, oli osanottajana Bernel Wasen. Lisäksi ovat ruotsinkielisten seurojen jäsenet osallistuneet liiton suomenkielisille kursseille.

Jaoston sihteeri on kiertänyt TUL:n piirien ruotsinkielisissä seuroissa, joissa järjestetyissä tilaisuuksissa on neuvoteltu ruotsinkielisten seurojen yhteisestä kilpailutoiminnasta ja seurojen oman toiminnan kehittämistä.

Ruotsinkielisten seurojen neuvottelupäivillä Kemiössä 14.2. osanottajia 12.

KILPAILUTOIMINTA.

Ruotsinkielisten seurojen hiihtomestaruuskilpailut järjesti 14.2. Kemiön Sisu. Osanottajia 63.

Kesäjuhlat ja yleisurheilumestaruuskilpailut 6.—7.8. Taalintehtaan Jäntevä.

Lentopallon cup-kilpailut järjestettiin Kisakeskuksessa 19.—20.11. Mukana oli 4 joukkuetta. Voittaja Hangö AIK.

TIEDOITUSTOIMINTA.

Seuroille on lähetetty kiertokirjeitä tarpeen vaatiessa. TUL-lehdessä julkaistu ruotsinkielisenä «Näin toimimme». Sihteerin seurakäynneillä myös selvitelty tärkeimmät asiat. Lisäksi käännetty ruotsinkielelle «TUL:n ohjelmaluontoiset kannanmäärittelyt», joka lähetetty seuroille.

NAISTEN TOIMINTA.

NAISTOIMIKUNTA.

Toimikuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Taimi Hirvonen (9), varapuheenjohtajana Hilikka Alanko (8), jäseninä Aino Huhtala (10), Piri Salo (9), Outi Nurmi (7), Eevi Kaasinen (9), Helvi Oittinen (5), Eila Hautanen (6), Terttu Honkasalo (5), (valittu 8.10.-59 kuolleen Irma Rannikon tilalle) ja Sirkka Pesonen (6). Liittotoimikunnan edustajana Vieno Aaltonen. Naistoimikunta kokoontui 11 kertaa ja käsittelee 83 asiaa.

Naistoimikunnan työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Hilikka Alanko (6), jäseninä Taimi Hirvonen (6), Piri Salo (5), Aino Huhtala (6) ja Outi Nurmi (3). Työvaliokunta kokoontui 6 kertaa ja käsittelee 50 asiaa.

Naistoimikunnan voimisteluvaiokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Piri Salo (5), jäseninä Aino Huhtala (5), Eevi Kaasinen (5), Helvi Oittinen (2) ja Kirsti Karlsson (4) sekä naistoimikunnan puheenjohtaja Taimi Hirvonen. Vaiokunta on kokoontunut 5 kertaa ja käsitellyt 35 asiaa.

Lisäksi naistoimikunnan alatoimikuntana valmistelemaan naisten toisia liittopäiviä on toiminut vaiokunta, johon ovat kuuluneet Outi Nurmi, Taimi Hirvonen, Vieno Aaltonen, Vappu Mäkelä ja Raili Pakarinen. Liittopäivätoimikunta on kokoontunut 4 kertaa sekä pitänyt kokouksia myös yhdessä voimisteluvaiokunnan kanssa.

Naistoimikunnan ja sen vaiokuntien sihteerinä ovat toimineet koulutusohjaaja Raili Pakarinen 31.8. saakka ja 3.9. lähtien Inkeri Niini.

KOULUTUSVOIMAT.

Naisten ja tyttöjen voimistelun koulutusohjaajina ovat toimineet Helvi Puukko ja Raili Pakarinen. Helvi Puukko ohjasi 91 seurojen ja piirien tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 1.895 voimistelijaa. Matkapäiviä kertyi yhteensä 182. Raili Pakarinen ohjasi 52 tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 958 voimistelijaa. Matkapäiviä yhteensä 113.

Naistoimikunnan järjestämällä kursseilla ja eri koulutustilaisuuksissa ovat seuraavat henkilöt toimineet ohjaajina ja luennoitsijoina; Aino Huhtala, Taimi Hirvonen, Eevi Kaasinen, Sylvia Lehtoranta-Pietilä, Mauno Nieminen, Outi Nurmi, Helvi Oittinen, Veikko Oittinen, Raija Riikkala, Liisa Ruohonen, Elma Pyykönen, Piri Salo, Matti Suhonen, Kaisa Salonen ja Keijo Viianen.

KURSSI- JA VALMENNUSTYÖ.

Valiovoimistelijain leiri 14.—18.4. Osanottajia 54, ohjaajat ja kar-sintatuomarit Taimi Hirvonen, Piri Salo, Eevi Kaasinen, Helvi Puukko ja Raili Pakarinen.

Voimistelunjohtajien toimitsija- ja jatkokurssi 7.—13.6. Osanottajia 13, ohjaajina Helvi Puukko ja Raili Pakarinen, säestäjänä Sylvia Lehtoranta-Pietilä.

Voimistelunjohtajakurssi 11.—13.7. Osanottajia 27, ohjaajina Helvi Puukko ja Raili Pakarinen, säestäjänä Sylvia Lehtoranta-Pietilä.

Ohjelmakurssi 24—27.9. Osanottajia 20, ohjaajina Helvi Puukko, Raili Pakarinen, Maija Varmaala, Piri Salo ja Raija Riikkala. Säestäjänä Toini Jalonen.

Voimistelunjohtajien alkeiskurssi 5.—11.11. Osanottajia 20, ohjaajina Eevi Kaasinen, Liisa Ruohonen, Piri Salo, Elma Pyykönen, Helvi Puukko ja Raili Pakarinen.

Kaikki em. kurssit pidetty Kisakeskuksessa.

Naisten neuvottelupäivät 3.—4.9. Näsirinteen voimisteluopistossa Tampereella. Osanottajia 70. Alustuksia pitivät Taimi Hirvonen, Hilikka Alanko, Outi Nurmi ja Helvi Oittinen.

Taitovoimisteluleirit:

Taitovoimistelun pakollisten liikkeitten opetustilaisuus 23.—24.1. Kisakeskuksessa. Osanottajia 14, ohjaajina Aino Huhtala, Kaarina Valtonen ja Raili Pakarinen.

Taitovoimistelijatyttöjen leiri nuorisovalioikunnan nuorten leirin yhteydessä Kisakeskuksessa 26.6.—2.7. Osanottajia 13, ohjaajana Raili Pakarinen.

Taitovoimistelijoiden leiri Kisakeskuksessa 17.—18.9. Osanottajia 10, ohjaajina Raili Pakarinen, Pauli Mansikka ja Aino Huhtala.

Taitovoimistelijoiden leiri Tampereella 14.—25.9. Osanottajia 7, ohjaajina Aino Huhtala ja Mauno Nieminen.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Tshekkoslovakiassa Prahassa vieraili 27-henkinen naisvoimistelujoukkue 23.6.—4.7. välisenä aikana. Joukkueen kokoonpano oli seuraava: Greta Rajala-Rinne johtaja, Vieno Aaltonen apulaisjohtaja, Taimi Hirvonen teknillinen johtaja, Schura Tähtinen säestäjä sekä voimistelijat Sirkka Ahtee TTNV, Kyllikki Dahl Helsingin Kotkat, Elli Hänninen Suo-

lahden Urho, Paula Joensola Helsingin Kotkat, Maija Kilpeläinen Suolahden Urho, Rauni Koskinen Helsingin Jyry, Raija Lempinen Turun Pyrkivä, Arja Lindgren Kotkan Kiri, Tuula Markkanen Vaajakosken Kuuhu, Anita Mäki Helsingin Kotkat, Ulla Oksanen Karhulan Veikot, Maija-Liisa Pitkä Helsingin Jyry, Aira Puhakka Inkeröisten Vihuri, Ritva Riihimäki Turun Pyrkivä, Marjaana Vesanoja Helsingin Ponnistus, Liisa Vyyryläinen Piikkiön Kehitys ja naistoimikunnan nimeämänä voimistelijana Eevi Kaasinen.

Tullittarien syysharppauksessa v. 1959 palkittuina malliohjaajina olivat samalla matkalla palkkiomatallaan ohjaajat Silja Into RTU, Anja Leinonen Tampereen Yritys, Anja Heinonen Leppäkosken Voima ja Marita Koskinen Turun Jyry. Samoin ohjaajatyöstään tunnustuksen saaneina olivat mukana Orvokki Hiltunen KTNV ja Sara Kultala Kokkolan Jymy.

26.3.—10.4. välisenä aikana olivat Greta Rajala-Rinne ja Helvi Puukko Belgiassa opettamassa belgialaisille alan ihmisille suomalaista naisvoimistelua.

Porin Pyrinnön naisvoimistelujoukkue vieraili 20.4.—5.5. Hollannissa. Joukkueen kokoonpano oli seuraava: johtaja Liisa Ruohonen, säestäjä Ilse Kaarto sekä voimistelijat Saimi Suominen, Annikki Saarto, Anja Rantala, Kyllikki Hirvonen, Marja Ojanen, Anita Lindholm, Ritva Vaihela, Heljä Tohmo, Eila Nyberg, Lilli Hellman ja Seija Mäki.

Tampereen Säkenien joukkue vieraili 21.—28.5. Belgiassa. Joukkueen kokoonpano oli seuraava: johtaja Eine Metsävuori, teknillinen johtaja Terttu Suni, säestäjä Annikki Järvinen sekä voimistelijat Maire Tuominen, Kaija Asikainen, Irma Koskinen, Maj-Lis Kaisla, Meeri Järvelä, Sylvi Leinonen, Pirkko Laikola, Sinikka Rajalin ja Hely Asumaniemi.

Turussa pidettiin 1.—2.10. Rostock'in Empor-seuran ja TULn taitovoimistelijoiden välinen ottelu, johon myös naiset osallistuivat.

KULTAISET VOIMISTALUNJOHTAJAMERKIT.

Liiton joukkuevoimistelumestaruuskilpailujen yhteydessä jaettiin ansioituneille voimistelunjohtajille kultaiset voimistelunjohtajamerkit seuraaville: Tyyne Kaukinen Mikkelin Jousi, Annikki Kokko ja Klaara Tykkä Inkeröisten Vihuri, Liisa Kallioinen Jokioisten Koetus, Kaija Hyyryläinen Ryttylän Kiri, Karoliina Flinkman Pietarsaaren Into, Annikki Helistö Karihaaran Visa, Anja Leinonen Tampereen Yritys, Sylvi Leppänen Turun Pyrkivä sekä Kerttu Mäki ja Anna Metsävuori Tampereen Säkenet.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Taitovoimistelu:

Naisten ja tyttöjen taitovoimistelumestaruuskilpailut järjesti Palosaaren Urheiluseura 9.—10.4. Vaasan Urheiluhallissa.

Tulokset:

Naisten A-sarja: 1) Ritva Perovirta HTNV 73.25, 2) Lilli Helin PUS 72.25, 3) Leena Ojala PUL 68.15.

Naisten B-sarja: 1) Terttu Savolainen Tampereen Sisu 42.20; 2) Seija Tulonen TK-T 42.15; 3) Anja Alenius TK-T 39.95.

Tyttöjen A-sarja joukkuekilpailu: 1) Palosaaren Urheiluseura (Helena Koponen, Sirkka Vestman ja Leena Sten) 118.95, 2) Helsingin Jyry (Eeva Linna, Pirkko Lavi ja Hellevi Manninen) 116.15, 3) Voikkaan Viesti (Marja Männikkö, Seija Aarnio ja Pirkko Kallio) 113.45.

Tyttöjen B-sarja (joukkuekilpailu): 1) Voikkaan Viesti (Marja Ilvonen, Pirkko Siren ja Riitta Virtanen) 76.95; 2) Palosaaren Urheiluseura (Anja Vaaranmaa, Sirpa Nikko ja Pirkko Vuorela) 67.25, 3) Helsingin Jyry (Tuula Olin, Paula Hämäläinen ja Raili Kärkkäinen) 67.20.

Joukkuevoimistelu:

Naisten ja tyttöjen joukkuevoimistelumestaruuskilpailut järjesti Porin Pyrintö naisjaosto 20.3.

Tulokset:

Naisten A-sarja: 1) Helsingin Jyry 9.75; 2) Porin Pyrintö 9.45; 3) Helsingin Kotkat 9.3.

Tyttöjen sarja: 1) Turun Pyrkivä 9.05, 2) Helsingin Jyry 8.85, 3) Tampereen Säkenet 8.3.

Naisten B-sarja: 1) Turun Visa 8.85; 2) Turun Pyrkivä 8,8; 3) Porin Pyrintö 8.4.

Ikinuoret: 1) Porin Pyrintö 8.25, 2) Turun Visa 8.2, 3) Rauman Työväen Urheilijat 8.05.

Helsingin Jyry sai toisen kiinnityksen Riihimäen Vesi- ja Lämpö Oy:n lahjoittamaan hopeapokaaliin. Parhaana ohjelmana palkittiin Rauni Koskisen laatima voimisteluohjelma.

KURSSI-, KOULUTUS- JA KILPAILUTOIMINTA.

Työväen Urheiluliiton koulutustoiminnassa kiinnitettiin kertomusvuoden aikana päähuomio, kuten edellisenäkin vuonna, seuroissa vallitsevan vaikean ohjaajapulan poistamiseen. Niinpä kertomusvuoden aikana jär-

jestettiin eri urheilunalojen ohjaajakursseja ja ohjaajien luentopäiviä enemmän kuin koskaan aikaisemmin, mutta sittenkään ei riittävästi. Tilastojen mukaan oli liittossamme vuoden päätyessä eri urheilunalojen toimivia ohjaajia noin 6.704. Ennenkuin urheiluosaston asettama päämäärä — ohjaaja seuran jokaista ohjelmassa olevaa urheilunalaa varten, suurempiin seuroihin useampiakin — on saavutettu, on ohjaajakoulutusta jatkettava vieläkin laajemmin useampia vuosia. Tällä hetkellä lienee ohjaajavajaus lähes 10.000, joten työkenttää riittää kaikilla urheilunaloilla niin liiton kuin piirienkin portaissa.

Koska liiton tehtävänä on kasvattaa mahdollisimman paljon myös hyviä urheilijoita, ei myöskään urheilijoihin kohdistuvaa valmennus- ja koulutustoimintaa ole unohdettu, vaikkakin sitä olosuhteiden pakosta on jouduttu jonkinverran entisestä määrästä vähentämään. Nimenomaan huippu-urheilijoihin kohdistuvana se on monella urheilun- alalla jäänyt kertomusvuoden aikana verrattain vähäiseksi. Olympia- vuoden johdosta sitä eräillä aloilla oli melkoisesti, sillä myös suomalainen työläisurheilija luuli olevansa kelpollinen edustamaan maataan olympiakisoissa. Liiton puiteissa tapahtunut valmennustoiminta käsitti erittäin suppean määrän urheilijoita. Tämä työ tapahtui pääasiassa piireissä ja seuroissa, joissa liiton ja piirien ohjaajat kävivät pitämässä valmennus- ja ohjaustilaisuuksia.

Kertomusvuoden aikana toimeenpanivat liitto, piirit ja seurat yhteensä 8.695 erilaista kurssia, valmennusleiriä ja ohjaustilaisuutta, joissa osanottajia oli yhteensä 186.240. Vakinaiset valmentajat tai koulutus- ohjaajat ovat kertomusvuoden aikana olleet vain yleisurheilussa, painissa ja naisvoimistelussa. Ns. sesonkivalmentajat ovat olleet toiminnassa pikaluitelussa ja painonnostossa. Lentopalloilijat saivat nauttia neuvostoliittolaisen Jurij Kletshevin erinomaisesta opetuksesta kuukauden. Muilla aloilla on käytetty vain tilapäisohjaajia ja -valmentajia.

Kilpailutoiminta, joka rajoittavien yhteistoimintasopimusten katkettua virisi nopeasti erittäin vilkkaaksi jo edellisenä vuonna, on edelleen vilkastunut, vaikka seurojen erittäin huomattavat taloudelliset vaikeudet ovatkin sitä tuntuvasti rajoittaneet. Taloudellisista vaikeuksista ovat eniten kärsineet ne urheilunalat, joissa harrastus on suppeampaa ja matkat näinollen muodostuvat kilpailupaikkakunnille pitkiksi ja kalliiksi. Kansainvälisiä ja kansallisia kilpailuja onkin ehkä tästä syystä järjestetty vähemmän kuin edellisenä vuonna. Mutta piirikunnallisia ja jäsentenvälisiä kilpailuja sitä enemmän. Kertomusvuoden aikana järjestettiin liittossamme yhteensä 33.160 kilpailutilaisuutta.

Uusia liiton ennätyksiä saavuttivat urheilijamme yhteensä 64, joka on 30 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Onko tämä osoitus siitä,

että ennätysksemme alkavat olla jo sitä tasoa, ettei niitä sentään joka päivä uusita. Ahkerimpia ennätysten uusijoita ovat olleet uimarit. Olympiakisoihin kelpuutettiin TUL:n urheilijoista mukaan ainoastaan Juhani Järvinen. Melojaparrimme Maj-Gret Lundberg—Haga Liljeberg voitti kaikki katsastuskilpailut jopa uudella Suomen ennätysajallakin, mutta siitä huolimatta sitä ei hyväksytty olympiajoukkueeseen. Muiden alojen urheilijat eivät kelvanneet edes yhteisiin katsastuksiin.

Kansainvälinen urheilijavaihto on jatkunut porvarillisten erikoisliittojen vastalauseista huolimatta vilkkaana. TUL:n urheilijoita kävi kertomusvuoden aikana 40 eri joukkueena 14 maassa yhteensä 366 henkilöä. Nämä maat olivat Belgia, Bulgaria, DDR, Hollanti, Neuvostoliitto, Norja, Puola, Ranska, Ruotsi, Sveitsi, Tanska, Tšekkoslovakia, Unkari ja USA. Ulkolaisia urheilijoita kävi Suomessa 15 joukkuetta 9 maasta yhteensä 141 henkilöä.

Kansanurheilutoiminnasta mainittakoon yhteistoiminnassa Kansanurheilun Keskusliiton kanssa keväällä järjestetty «Kävellen kuntoa»-kilpailu, joka keräsi osanottajia kaikista kansalaispiireistä noin neljännesmiljoonan. Jo toisen kalenterivuoden käynnissä olleen TUL:n kaikkien seurojen keskeisen «Metallin malja»-kilpailun voitti jälleen Porin Pyrintö. Tässä kilpailussa pääsi pisteille 432 seuraa.

Kilpailu-, kurssi- ja koulutustoiminnasta yksityiskohtaisemmin eri urheilunalojen jaostojen kertomuksissa.

URHEILU- JA KOULUTUSVALIOKUNTA.

Liiton kurssi-, koulutus- ja kilpailutoimintaa on valvonut liittotoimikunnan apuelimekseen asettama urheilu- ja kasvatusvaliokunta (UKV).

Valiokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Unto Siivonen (19) sekä jäseninä Valdemar Snäll (16), Pentti Arvo (13), Olavi Hänninen (13), Erkki Puustinen (9), Vilho Hakola (9) ja Helge Nygren (7).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut jaostopäällikkö Leo Huttunen.

Valiokunta piti kertomusvuoden aikana 20 kokousta, joissa käsiteltiin 207 asiaa.

KANSAINVÄLINEN VALIOKUNTA.

Liiton kansainvälistä urheilijavaihtoa ja toimintaa on valvonut liittotoimikunnan apuelimekseen asettama kansainvälinen valiokunta (KVV).

Valiokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Lennart Kivi (12) sekä jäseninä Leo Huttunen (11), Henry Lindbergh (7) ja Helvi Raatikainen (4).

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet päätoimittaja Väinö Montonen 31.10. saakka ja sen jälkeen jaostopäällikkö Leo Huttunen. Kokouksia on pidetty 13 ja pöytäkirjaan merkitty 95 pykälää.

HIIHTO- JA MÄENLASKUTOIMINTA.

HIIHTOJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Arvo Roiha (5), jäseninä Ake Ahonen (5), Alpo Halme (5), Pentti Mäkinen (5), Kalle Alho (4), Kaarlo Viitanen (3), Jukka Luukkanen (3) ja Eino Siren (2). Liittotoimikunnan edustajana Pentti Arvo (—) ja sihteerinä Osmo Heino. Kokouksia 5, käsitelty 66 asiaa. Jaoston työvaliokunta on pitänyt 1 kokouksen, jossa käsitelty 10 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisinä valmentajina ovat toimineet hiihdossa Erkki Siili ja Leevi Perälä sekä mäenlaskussa Pentti Mäkinen ja Ahti Helin.

Piirivalmentajina ovat toimineet hiihdossa Erkki Siili, Heikki Koskinen, Väinö Keronen, Leevi Perälä, Hannu Yrjönen, Matti Pumperi, Veijo Leinonen, Tauno Alikoski, Kauko Liedes, Leo Saario, Aarne Muhonen, Antti Vaittinen, Eino Ollikka, Erkki Laine, Unto Laamanen, Vilho Kankunen, Armas Neuvonen, Vilho Lehtinen, Kyösti Juntunen, Heikki Vähänen, Markku Sapanen, Väinö Nikkinen ja Felix Matilainen sekä mäenlaskussa Pentti Mäkinen, Pekka Raassina, Urpo Lindgren, Kauko Koivisto, Heikki Hurmalainen, Ahti Helin, Matti Suoniemi ja Kauko Ylipaavalniemi.

Luennoitsijoina kursseilla ovat toimineet Ake Ahonen, Erkki Manninen, Onni Saarelainen, Veikko Jalava, Arvo Roiha, Jukka Luukkanen, Matti Ahola, Alvar Tanninen, Touko Nurmi, Torsti Saario ja Osmo Heino.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat kurssit ja leirit:

Kurssi	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Hiihdon piirivalmentaja-kurssi	Kisakeskus 30.—31.1.	8	Erkki Siili
Nuorten valmennusleiri	Kisakeskus 14.—20.2.	6	Felix Matilainen

Mäenlaskijain leiri	Lahti	10	Pentti Mäkinen
	25.—27.2.		Ahti Helin
Mäenlaskun seuraohjaaja-	Lahti	7	Ahti Helin
kurssi	25.—27.2.		
Edustushiihtäjien työleiri	Kisakeskus	8	Leevi Perälä
	14.—20.1.		
Tuomarikouluttajakurssi	Tampere	23	Arvo Roiha
	26.—27.11.		Osmo Heino

Lisäksi on piireissä järjestetty valmennusleirejä ja tuomarikurseja. Piirivalmentajat ovat pitäneet seuroissa yhteensä 231 ohjaustilaisuutta.

KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Hiihtolajit Jyväskylässä 26.—28.2. Jyväskylän Toverien järjestämänä. Mestarit: Miesten 3×10 km viesti Inkeröisten Vihuri (Leevi Perälä, Arvo Marjava ja Väinö Vakkari); 15 km Kalle Mäkinen TY; 50 km Antti Hietikko YRe; 50 km joukkuekilpailu Inkeröisten Vihuri (A. Marjava, P. Vakkari ja L. Perälä); 35-v. 15 km Arvo Marjava InV; naisten 10 km Ritva Mykkänen InV.

Mäenlasku ja yhdistetty kilpailu Lahdessa 27.—28.2. Lahden Mäki-Poikien järjestämänä. Mestarit: mäenlasku Pauli Jokinen TahV; yhdistetty kilpailu Alpo Korhonen KanKi.

Nuorten sarjat Lohjalla 5.—6.3. Lohjan Louhen järjestämänä. Mestarit: tytöt 17-v. 5 km Anneli Etholen HamP; pojat 19-v. 10 km Keijo Bruce KarhV; 21-v. 15 km Mauno Valtonen HyvH; 19-v. mäenlasku Jorma Haikara KemI; 21-v. mäenlasku Leo Heino TahV; 19-v. yhdistetty kilpailu Arto Virtanen TahV; 21-v. yhdistetty kilpailu Into Järvinen TahV.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Kansainväliset nuorten hiihto- ja mäkkisat Zakopanessa Puolassa 2.—14.2. Liiton edustajina Keijo Bruce KarhV, Oiva Väisänen KuhY, Aarne Niemi KuR, Into Järvinen TahV ja Teuvo Hokkanen KauY. Johtajana Osmo Heino.

Kansainväliset hiihto- ja mäkkilpailut Itä-Saksassa 2.—14.3. Edustajina Antti Hietikko YRe, Kalle Mäkinen TY, Heikki Koskinen PekI ja Alpo Korhonen KankK. Johtajana Matti Leikas.

Kansainväliset mäenlaskukilpailut Leningradissa Neuvostoliitossa 3.—11.2. Edustajina Ahti Helin MäV, Kauko Ylipaavalniemi RoL, Sauli Holma KauY ja Matti Lindroth HyP. Johtajana Arvo Roiha.

MUU TOIMINTA.

Kansanhihdot.

Liittomme on edelleen ollut mukana kansanhihtojen järjestelytoimikunnassa. Vaikka kansanhihtomerkkien myynti on huomattavasti vähentynyt, oli kuitenkin kansanhihtojen suorittajia maassamme yli 720.000 henkilöä. Liittomme seurojen toimesta kirjattiin noin 25.000 suoritusta.

EDUSTUKSET.

Kansanhihtojen järjestelytoimikunnassa Osmo Heino.

Kansanhihtojen painatus- ja propagandatoimikunnassa puheenjohtajana Osmo Heino.

Ampumahiihtoliiton johtokunnassa Pentti Arvo sekä liittoneuvostossa Arvo Roiha ja Osmo Heino.

TILASTOA.

Luokiteltuja kilpailijoita yhteensä 942, joista naisia 122, miehiä 707 ja mäenlaskijoita 113. Rekisteröityjä palkintotuomareita 808.

JALKA- JA JÄÄPALLOTOIMINTA.

JALKA- JA JÄÄPALLOJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Henry Lindbergh sekä jäseninä Olavi Airaksinen, Voitto Jermilä, Toivo Lievonen, Eero Autio ja Aaro Laakso. Liittotoimikunnan edustajana Henry Lindbergh ja sihteerinä Urho Niemenkari.

Jaosto ei kertomusvuoden aikana pitänyt kokouksia.

JÄÄKIEKKOTOIMINTA.

JÄÄKIEKKOJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Pentti Arvo (4), jäseninä Lauri Nurmi (—), Väinö Montonen (1), Aarre Salokangas (3), Arvo

Kuusela (2) ja Heimo Läheoja (1). Liittotoimikunnan edustajana Lauri Nurmi. Sihteerinä on toiminut Tuure Vuori.

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Pentti Arvo (1), Lauri Nurmi (1), Väinö Montonen (1) ja Tuure Vuori (1).

Jaosto on kokoontunut 4 kertaa ja kokouksissa on käsitelty 28 asiaa. Työvaliokunta on kokoontunut kerran ja kokouksessa käsiteltiin 8 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisissä kouluttajatehtävissä ovat toimineet Keijo Kihlman, Kalevi Puolakka ja Reino Laine.

KURSSITOIMINTA.

Kurssi	Paikka ja aika	Ohjaaja	Osanott.
Liittojoukkueleiri	Helsinki 1.—2.3.	Kalevi Puolakka	20
Sarjaseurojen neuvottelupäivät	Kisakeskus 10.—11.9.	P. Arvo, L. Nurmi, T. Vuori ja R. Laine	25
Piirikouluttajakurssi	Tampere 4.—6.12.	R. Sarnasto	22

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruussarja pelattiin viidessä lohossa, joista lohkovoittajat selvisivät loppusarjaan. Mestariksi selvisi Tampereen Kisatoverit. Joukkueen kokoonpano: Helenius, Saurusvaara, Latva, Tuli, R. Virola, I. Virola, Rustanius, Levälähti, Hilden, Lax, Salo, Mäenpää ja Multanen. Seuraavina olivat Forssan Alku ja Kuopion Työväen Kiekkoilijat. Mestaruussarjaan osallistui kaikkiaan 25 joukkuetta.

Nuorten mestaruuden voitti Lielahden Kipinä.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Neuvostoliittolainen jääkiekkjoukkue Kirovets oli helmikuun lopulla TUL:n vieraana ja suoritti kaikkiaan viisi ottelua TUL:n joukkueita vastaan. Ottelupaikkoina olivat Kuopio, Joensuu, Mänttä, Turku ja Forssa.

TUL:n liittojoukkue vieraili Neuvostoliitossa, jossa se suoritti neljä ottelua. Liittojoukkueeseen kuuluivat K. Mäkeläinen, TuVe, M. Tamminen ja S. Laaksonen FA, H. Mettälä TuTe, I. Virola ja R. Lax TKT, P. Vilenius KulJ, J. Keinänen ja P. Savolainen KTK, M. Mustonen ja

J. Pennanen PiPS, R. Mikkonen JoPT, E. Lehtonen MäV, V. Molin TaV ja R. Herrala KoKir. Joukkueen johtajana Aarre Salokangas sekä huoltajina Kalevi Puolakka ja Pekka Ollilainen.

KANSANURHEILUTOIMINTA.

KANSANURHEILUJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Aarne Dahl (2), jäseninä Veikko Peuhkuri (1), Ake Ahonen (2), Pekka Ylivuori (1), Vieno Aaltonen (2), Juho Lajusuo (1), Paavo Karvonen (—) ja Sakari Selin (—). Liittotoimikunnan edustajana Vieno Aaltonen ja sihteerinä Urho Niemenkari. Kokouksia 2, joissa käsitelty 11 asiaa.

KANSANURHEILUN MONIOTTELU.

Jaosto on järjestänyt kaikkia TUL:n seuroja koskevan kansanurheilukilpailun, joka on kausiluontoinen ja päättyy huhtikuussa 1961.

Ensimmäiseen vaiheeseen, jossa suorituksina huomioitiin 10 km:n kävely tai 30 km:n pyöräily, osallistui 273 seuraa ja suorituksia merkittiin 156.704.

Toiseen vaiheeseen, jossa vaatimuksina oli 200 metrin uinti tai yleisurheilun 3-ottelu, osallistui 191 seuraa ja suorituksia merkittiin 89.418.

Kolmannen ja neljännen vaiheen suorituskäärät saadaan vuoden 1961 puolella.

KANSANHIIHDOT.

Kansanhihtotoiminta ei nykyisessä muodossaan ole saanut samaa innostunutta vastaanottoa kuin aikaisemmin. Suorituksia kirjattiin n. 25.000 (edellisenä vuonna 24.304).

KANSANLUISTELUMAAOTTELU.

Kansanluistelumaaottelussa vaaditun 1000 metrin luistelusuorituksen suoritti 15.092 henkilöä.

PIIRIJUHLAT.

Piirijuhlat järjestettiin 11 TUL:n piirissä, joissa voimistelunäytöksiin, urheilukilpailuihin ja juhlakulkueisiin osallistui 16.181 osanottajaa.

KORIPALLOTOIMINTA.

KORIPALLOJAOSTO.

Koripallojaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Lennart Kivi (9), jäseninä Erkki Varonen (9), Eero Salonen (4), Helge Nygren (4), Esko Koivunen (5), Kalevi Heinänen (3), Vilho Hakola (3) ja Keijo K. Viianen (2). Ltk:n edustajana Lennart Kivi ja sihteerinä Tapio Pöyhönen.

Kokouksia on pidetty 10, joissa käsitelty 78 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisinä valmentajina ovat toimineet Esko Koivunen, Seppo Pöyhönen, Allan Vuori, Tapio Pöyhönen, Leo Chrons, Jukka Tamminen, Varpu Kapanen, Anja Korhonen, Helge Nygren, Robert Petersen ja Pentti Paju.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat kurssit ja leirit:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat
Seuraohjaaja- ja tuomarikurssi	Kisakeskus 6.—10.1.	25	Esko Koivunen, Helge Nygren, Tapio Pöyhönen
Tyttöleiri	Kisakeskus 26.6.—2.7.	14	Varpu Kapanen, Anja Korhonen
Poikien leiri	Kisakeskus 3.—9.7.	22	Leo Chrons, Pentti Paju
Piiriohjaaja- ja pelaaajakurssi	Kisakeskus 12.—17.12.	21	Helge Nygren, Robert Petersen, Tapio Pöyhönen

Lisäksi on tuomari- ja seuraohjaajakursseja sekä opetustilaisuuksia pidetty Hämeenlinnassa, Karkkilassa, Kellokoskella, Helsingissä, Kemissä, Suolahdessa, Säynätsalossa, Jyväskylässä, Kotkassa, Hyvinkäällä, Tampereella, Solvallassa ja Tikassa, joissa osanottajia on ollut yhteensä 230. Ohjaajina ovat toimineet liiton ja piirin ohjaajat.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liittojoukkue vieraili 20.7.—5.8. välisenä aikana Itä-Saksassa Bad-Blankenburgissa, jossa se osallistui harjoitusleirille yhdessä DDR:n maajoukkueen kanssa. Leirin aikana DDR:n maajoukkuetta vastaan suoritettu ottelu päättyi DDR:n voittoon 68—53. Joukkueen kokoonpano

oli seuraava: Lauri Aalto, Timo Ilonen, Reino Frilander, Kalevi Kalliola, Heikki Kataja, Pentti Mäkinen, Pauli Nummelin, Kalevi Sylander ja Lauri Toijonen. Huoltajana Keijo Voutilainen ja johtajana Seppo Pöyhönen.

Berliinin Dynamon joukkue vieraili Suomessa 5.—12.10, jona aikana se suoritti liittomme joukkueita vastaan seuraavat ottelut:

- 6.10. Tampereella Tampere—Dynamo 68—53 (23—37)
- 8.10. Kotkassa Kymenlaakso—Dynamo 52—61 (25—26)
- 10.10. Helsingissä TUL—Dynamo 106—84 (53—43)
- 11.10. Forssassa Forssa (vahv.)—Dynamo 61—88 (39—40)

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruussarja:

Liiton mestaruus ratkaistiin vuoden 1961 mestaruussarjan syksyllä suoritettujen ensimmäisen kierroksen tulosten perusteella, jolloin järjestys muodostui seuraavaksi:

- 1) Helsingin Jyry, 2) Kankaantaan Kisa, 3) Pispalan Tarmo, 4) Helsingin Kullervo, 5) Helsingin Urheilijat -41, 6) Kotkan Kisa-Veikot, 7) Helsingin Visa, 8) Kemin Into.

Mestarijoukkueessa pelasivat Matti Nenonen, Kalevi Sylander, Eero Salonen, Pentti Nummelin, Kalevi Kalliola, Valeri Hiltunen, Pauli Lindfors, Tauno Lahti, Lauri Toijonen, Raimo Bäckström, Jarmo Räsänen ja Matti Hyvärinen.

Karsintasarja:

Liiton mestaruussarjan joukkueet ratkaistiin siten, että kevätkaudella pelattiin 5-lohkoinen karsintasarja, johon osallistui 27 joukkuetta. Lohkojen voittajat olivat Helsingin Jyry, Helsingin Visa III, Kankaantaan Kisa, Kemin Into ja Kotkan Kisailijat.

Nuorten mestaruussarja:

Nuorten mestaruussarjaan osallistui 9 joukkuetta, joista lohkoittain pelatun alkusarjan perusteella kelpuutettiin loppusarjaan 4 joukkuetta.

Loppusarjan sijoitus muodostui seuraavaksi: 1) Kankaantaan Kisa, 2) Helsingin Visa, 3) Helsingin Urheilijat -41 ja 4) Hyvinkään Ponteva.

Mestarijoukkueessa pelasivat Erkki Aalto, Pentti Kauppila, Rauno Virtanen, Ossi Virtanen, Reino Aalto, Seppo Lehto, Erkki Järvinen ja Pekka Korkeamäki.

TILASTOA.

Rekisteröityjä erotuomareita 58.

LENTOPALLOTOIMINTA.

LENTOPALLOJAOSTO.

Lentopallojaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Eino Tammilehto (6), jäsenenä Aulis Tenhunen (6), Heikki Varjonen (6), Veikko Jalava (4), Usko Oijala (4), Arne Dahl (2) ja Maire Talvitie (3) sekä ltk:n edustajana Väinö Montonen (3). Sihteerinä on toiminut Tapio Pöyhönen.

Jaosto on pitänyt 6 kokousta, joissa käsitelty 73 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Kouluttajina ja luennoitsijoina ovat toimineet Eino Tammilehto, Reino Siren, Aulis Tenhunen, Reijo Mikkonen, Eero Loven, Eino Laakso, Pertti Laamanen, Veikko Jalava, Jurij Kletshev, Tapio Pöyhönen, Heikki Varjonen, Leo Tahvanainen, Seppo Saarenkunnas, Aimo Roivas, Ossi Nirkkonen, Veikko Hiironen, Tarmo Kivilä, Leo Mörsky, Ahti Mölsä ja Niilo Stenius.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat kurssit ja leirit:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat
Piiriohjaaja- ja tuomarikouluttajakurssi	Kisakeskus 19.—24.4.	16	Reijo Siren, Aulis Tenhunen, Reijo Mikkonen
Tyttöjen leiri	Kisakeskus 26.6.—2.7.	16	Raija Laamanen
Poikien leiri	Kisakeskus 3.—9.7.	23	Ahti Mölsä
Huoltaja- ja pelaajakurssi	Kisakeskus 3.—10.7.	60	Reijo Siren, Eero Loven, Onni Pönnkä
Naisten pelaajakurssi	Näsirinne 20.—21.8.	14	Reijo Mikkonen
Piiriohjaaja- ja pelaajakurssi	Kisakeskus 18.—23.10.	30	Jurij Kletshev, Reijo Siren, Reijo Mikkonen

Lisäksi yhteistoiminnassa piirien ja paikallisten seurojen kanssa on järjestetty yhteensä 60 seuraohjaajakurssia ja ohjaustilaisuutta, joissa osanottajia on ollut yhteensä 1.106.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruussarja.

Liiton mestaruussarjoihin, jotka pelattiin talvella sisäpeleinä, osallistui yhteensä 76 joukkuetta.

Miehet. — Miesten sarjassa, jossa oli mukana 10 joukkuetta voitti mestaruuden Järvensivun Kisa, seuraavina olivat Porin Pyrintö ja Koiton Riento. Mestarijoukkueessa pelasivat Olavi Kauhanen, Matti Mesola, Martti Nyyssönen, Pekka Vilen, Reijo Siren, Raimo Lehto, Lauri Syrjä, Seppo Janhunen ja huoltajana Veikko Jalava.

Miesten B-sarja. — Sarjassa pelasi 10 lohossa 52 joukkuetta, joista seuraavan vuoden mestaruussarjaan nousivat Keravan Toverit ja Pispalan Tarmo.

Naiset. — Naisten sarjassa oli mukana 8 joukkuetta, joista parhaat olivat Tampereen Veikot ja Koiton Riento. Mestarijoukkueessa pelasivat Helena Mäkinen, Alli Willberg, Eila Hagert, Mirja Willberg, Aili Alaviippola, Eira Salminen, Anita Toivonen, Kyllikki Koivisto, Anja Kivelä, Sinikka Laakso ja huoltajana Arvo Salminen.

Tytöt. — Tyttöjen sarjaan osallistui vain kaksi joukkuetta Koiton Riento ja Pirkkalan Viri, joista mestaruuden voitti Koiton Riento. Mestarijoukkueessa pelasivat L. Leinonen, R. Ahdemaa, A. Hautojärvi, I. Tolvanen, T. Rietinen, P. Apelli, A. Ahderinne ja huoltajana Maire Talvitie.

Pojat. — Poikien sarjaan osallistui neljä joukkuetta, joista mestaruuden voitti Pirkkalan Viri. Mestarijoukkueessa pelasivat Aimo Puustinen, Juhani Katajamäki, Erkki Kivistö, Kalevi Varjolahti, Olavi Voitonon, Jukka Sarkola, Pentti Kalliomäki, Pentti Pajunen ja huoltajana Reijo Mikkonen.

Suomen mestaruussarjat:

Miehet. — Liiton joukkueet sijoittuivat sarjassa seuraavasti: 2) Järvensivun Kisa, 4) Koiton Riento, 6) Porin Pyrintö, 7) Helsingin Visa ja 10) Valkeakosken Koskenpojat, joka putosi sarjasta.

Naiset. — Naisten mestaruuden voitti Tampereen Veikot. Muut TUL:n joukkueet sijoittuivat loppusarjassa seuraavasti: 2) Helsingin Ponnistus ja 5) Koiton Riento. Mestarijoukkueessa pelasivat Maili Willberg, Eila Hagert, Mirja Willberg, Aili Aliviippola, Eira Salminen, Kyllikki Koivisto, Vuokko Kiiskinen, Sinikka Laakso ja huoltajana Pauli Katajisto.

Pojat. — Poikien sarjaan osallistui 7 TUL:n joukkuetta, joista loppusarjassa olivat 2) Pirkkalan Viri, 3) Nokian Pyry ja 4) Karhulan Veikot.

Tytöt. — Tyttöjen sarjassa sijoittuivat TUL:n joukkueet seuraavasti: 3) Nokian Pyry, 4) Koiton Riento ja 5) Pirkkalan Viri.

Suomi-sarja. — Miesten SM-sarjaan nousi Suomi-sarjan voittaja Luolajan Kajastus. Muut TUL:n joukkueet sijoittuivat seuraavasti: 3) Käpylän Urheilijat, 5) Pirkkalan Viri, 6) Pispalan Tarmo, 7) Vanajan Jyry, 9) Turun Jyry ja 10) Pitäjänmäen Kisa.

Maakuntasarja. — TUL:n joukkueista voittivat lohkonsa Hyvinkään Ponteva ja Savonlinnan Tv. Palloseura. Muista TUL:n joukkueista nousivat Suomi-sarjaan Säynätsalon Riento, Oulun Tarmo, Jokelan Kisa, Tampereen Veikot, Malmin Urheilijat ja Lappeenrannan Kiri.

Perussarja. — Perussarjassa, joka pelattiin 15 lohossa voittivat TUL:n joukkueista lohkonsa Toukolan Teräs, Turun Jyry II, Keravan Toverit, Yksipihlajan Reima, Kolhon Vihuri, Kuovilan Kisa-Toverit, Isojoenrannan Mahti, Puhti-59 ja Idänpään Toive.

Suomen Lentopallokomitean järjestämiin sarjoihin osallistui yhteensä 137 joukkuetta, joista TUL:n joukkueita 86.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Maaottelut:

Suomi-DDR 12.3. Helsingissä, tulos 0—3 (4—15, 11—15, 14—16). TUL:n edustajat: Väinö Englund, Pekka Uljas, Matti Lehtonen, Olavi Kauhanen, Martti Nyssönen ja Mikko Vääräinen. Huoltajana Aulis Tenhunen.

DDR—Suomi 7.7. Kühlungsborn'issa, tulos 3—0 (15—3, 15—9, 15—9). TUL:n edustajat: Matti Lehtonen, Pekka Uljas, Väinö Englund, Martti Nyssönen, Mikko Vääräinen ja Heikki Jokela. Johtajina Veikko Jalava ja Heikki Varjonen sekä huoltajana Aulis Tenhunen.

Eesti—Suomi 28.7. Tallinnassa, tulos 3—0 (15—6, 16—14, 15—4). TUL:n edustajat: Olli Laine, Olavi Kauhanen, Kalle Vuorinen, Matti Lehtonen ja Martti Nyssönen. Huoltajana Reijo Siren ja tuomarina Risto Siivonen.

Eesti—Suomi (naiset) 28.7. Tallinnassa, tulos 3—0 (15—1, 15—4, 15—4). TUL:n edustajina Sinikka Pyökkänen, Meeri Nissilä, Mirja Willberg, Vieno Kauhanen ja Eila Hagert. Johtajana Eino Tammilehto.

Muut kansainväliset ottelut:

TUL—DDR 14.3. Hämeenlinnassa, tulos 0—3 (7—15, 3—15, 13—15). TUL:n joukkue: Olli Laine, Erkki Mattila, Lasse Syrjä, Heikki Jokela, Reijo Mikkonen, Raimo Lehto, Martti Hotari, Niilo Uljas, Lasse Mattila, Aimo Järvinen, Pekka Vilen ja Esko Nyssönen.

Suomen maajoukkue suoritti virallisen maaottelun jälkeen Itä-Saksassa seuraavat ottelut: 11.7. Greifswald DDR B—Suomi 3—0, 15.7. Dessaus DDR—Suomi 3—2, 17.7. Leipzig Hollanti—Suomi 3—0 ja 14.7. Eilenberg Jugoslavia—Suomi 3—0.

Suomen joukkueet suorittivat virallisen maaottelun jälkeen Eestissä (Tartto) seuraavat ottelut: 29.7. Tartto—Suomi 3—1 ja naisten ottelu 3—0 sekä 30.7. Joud—Suomi 1—3 ja naisten ottelu 3—0.

TUL:n B-Joukkue suoritti Itä-Saksassa Schwerin'issä 24.—26.9. kolme ottelun Traktor-seuraa vastaan. Ottelut päättyivät 3—1, 2—2 ja 3—2. TUL:n joukkue: Pekka Vilen, Antero Kuusela, Pentti Suokas, Reijo Koskinen, Matti Salo, Raimo Rönkä, Pentti Kinnari, Esko Palmu ja Raimo Kivelä. Johtajana Erik Asplund ja huoltajana Eino Laakso.

EDUSTUKSET.

Liiton edustajina ovat olleet

- Suomen Lentopallokomiteassa Väinö Montonen (puheenjohtaja) ja Eino Tammilehto sekä varalla Veikko Jalava ja Tapio Pöyhönen;
- sarjatoimikunnassa Usko Oijala ja Tapio Pöyhönen;
- erotuomarivaliokunnassa Eino Tammilehto ja Aulis Tenhunen;
- valitsemisvaliokunnassa Veikko Jalava.

TILASTOA.

Rekisteröityjä lentopallotuomareita 325.

LUISTELUTOIMINTA.

LUISTELUJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Leo Huttunen (7), jäseninä Heikki Mehto (3), Paul Westerholm (5), Reino Evävaara (6), Voitto Raatikainen (3), Sulo Punkkinen (5) ja Kalevi Ruusunen (4). Liitto-toimikunnan edustajana on ollut Leo Huttunen. Sihteerinä on toiminut Lauri Alho.

Kokouksia pidettiin 7, joissa käsiteltiin 60 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Valmentajana on toiminut Reino Evävaara. Lisäksi ovat tilapäisinä ohjaajina ja luennoitsijoina toimineet Leo Huttunen, Kalevi Ruusunen, Jaakko Niemi, Pertti Mäkelä, Timo Lehtinen ja Lauri Alho.

KOULUTUS- JA VALMENNUSTOIMINTA.

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Nuorten leiri	Kisakeskus 17.—24.7.	9	Timo Lehtinen
Seuraohjaajakurssi	Kisakeskus 22.—25.8.	7	Reino Evävaara
Edustusluistelijain leiri	Kisakeskus 26.—31.8.	10	Reino Evävaara
- « -	Tolga (Norja) 30.10.—13.11.	4	Reino Evävaara
- « -	Oulu 30.11.—10.12.	3	Reino Evävaara
Nuorten leiri	Oulu 4.—10.12.	11	Reino Evävaara

Lisäksi ovat liiton ohjaajat pitäneet piireissä ja seuroissa 54 ohjaus-tilaisuutta, joissa osanottajia on ollut yhteensä 1.217.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Suomen mestaruuskilpailut:

Yleinen sarja 16.—17.1. Helsingissä. TUL:n luistelijoiden parhaat sijoitukset: 500 m 4) Juhani Järvinen HTL, 1500 m 1) Juhani Järvinen, 5000 m 2) Juhani Järvinen, 10000 m 3) Juhani Järvinen, yhteispisteet 2) Juhani Järvinen ja 4) Jaakko Niemi TamSi.

Naisten sarja 16.—17.1. Helsingissä. TUL:n luistelijoiden parhaat sijoitukset: 500 m 3) Pirkko Tanskanen TamSi, 1000 m 4) Pirkko Tanskanen, 1500 m 4) Pirkko Tanskanen, 3000 m 4) Pirkko Tanskanen ja yhteispisteet 4) Pirkko Tanskanen.

Liiton mestaruuskilpailut:

Yleinen sarja 5.—6.1. Helsingissä, järjestäjänä HTL. Mestarit: 500 m Juhani Järvinen HTL, 1500 m Juhani Järvinen, 5000 m Juhani Järvinen, 10000 m Jaakko Niemi TamSi ja yhteispisteet Juhani Järvinen.

Naisten sarja 5.—6.1. Helsingissä. Mestaruuden voitti kaikilla matkoilla Pirkko Tanskanen TamSi.

Nuorten sarja 30.—31.1. Jyväskylässä. Mestarit: 500 m Tapio Helistö KarTe, 1500 m Pentti Manner HTL, 3000 m Pentti Manner, 5000 m Pentti Manner ja yhteispisteet Pentti Manner.

Poikien sarja 13.—14.2. Tampereella. Voittajat: 500 m Tapio Helistö KarTe, 1500 m Tapio Helistö ja 3000 m Leo Peltonen HvTU.

Tyttöjen sarja 13.—14.2. Tampereella. Molemmat matkat (500 ja 1000 m) voitti Marja-Leena Pohjonen VarT.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

EM-kilpailut Osllossa 23.—24.1. Edustajana Juhani Järvinen ja joukkueen huoltajana Heikki Mehto.

MM-kilpailut Davosissa 6.—7.2. Edustajana Juhani Järvinen ja valmentajana Reino Evävaara.

Olympiakisat Squav Walleyssa 24.—27.2. Edustajana Juhani Järvinen ja valmentajana Reino Evävaara.

Naisten MM-kilpailut Östersundissa 30.—31.1. Edustajana Pirkko Tanskanen.

Kansainväliset kilpailut Tulassa, Neuvostoliitossa, 6.—7.2. Edustajina Ritva Aaltonen, Pirkko Tanskanen, Jaakko Niemi, Rauno Nurminen, Timo Lehtinen ja Jorma Sinkkonen. Joukkueen johtajana Lauri Alho, valmentajana Kalevi Ruusunen ja huoltajana Niilo Mikkola.

MUU LUISTELUTOIMINTA.

Luistelun kansanmaaottelu:

Liitto osallistui pohjoismaiden väliseen luistelun kansanmaaotteluun, johon TUL:n seurat keräsivät yhteensä 15.902 suoritusta.

Seuraluokittelu:

Valioluokka: Helsingin Työväen Luistelijat ja Tampereen Sisu.

I luokka: Kangasalan Voitto, Toijalan Valpas, Oulun Tarmo ja Rovaniemen Reipas.

II luokka: Harjavallan Työväen Urheilijat, Jyväskylän Veikot, Pietarsaaren Into ja Valkeakosken Koskenpojat.

III luokka: Varkauden Tarmo, Kemin Into, Karihaaran Tenho ja Porin Pyrintö.

EDUSTUKSET.

Luistelun kansanmaaottelun järjestelytoimikunnassa Voitto Raatikainen, Urho Niemenkari ja Lauri Alho.

TILASTOA.

Luokiteltuja pikaluistelijoita 407.

Rekisteröityjä palkintotuomareita 185.

MELONTATOIMINTA.

MELONTAJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Olavi Nikku (4), jäseninä Albert Moll (4), Alpo Ketonen (4) sekä Leo Ahlbom ja Erkki Piiparinen 25.1. saakka, Pentti Laurila 22.2. lähtien (4) ja Raimo Miettinen 12.12. lähtien. Jaoston sihteerinä Valentin Kervinen. Kokouksia 4, käsitelty 38 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, joka on kokoontunut 1 kerran ja käsitellyt 7 asiaa.

KURSSITOIMINTA.

Edustusmelojen kuntoleiri Kisakeskuksessa 21.—25.3. Osanottajia 9. Ohjaajana Yrjö Kalves.

Edustusmelojen leiri Kisakeskuksessa 5.—9.6. Osanottajia 7. Ohjaajana Yrjö Kalves.

O-valmennettavien tunturileiri 15.—21.4. Osanottajia 2.

Edellä olevan lisäksi on järjestetty Tampereella, Helsingissä ja Turussa nuorten melontaleirit, joissa osanottajia yhteensä 61.

KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

13.—14.8. Tampereella, järjestäjänä Tampereen Vihuri. — Mestarit: K-1 4x500 m Tampereen Vihuri II; K-1 4x500 m pojat 21-v. Tampereen Vihuri; K-2 1000 m S. Savilahti—M. Liede TaVi; C-1 1000 m J. Marttila TaVi; K-1 500 m naiset Ulla Koivumäki TaVi; K-2 500 m pojat 19—21-v. S. Henttonen—S. Mäkinen TaVi; K-1 500 m S. Savilahti TaVi; K-1 250 m pojat 19-v. S. Henttonen TaVi; C-1 pojat alle 19-v. 250 m J. Marttila TaVi; K-2 250 m tytöt 21-v. Ulla Koivumäki—Eeva Virtanen TaVi; K-2 2500 m 19-v. S. Henttonen—S. Mäkinen TaVi K-1 10.000 m S. Savilahti TaVi; K-1 5000 m pojat 19—20-v. E. Tajakka TaVi; K-2 10.000 m K. Leinonen—S. Nieminen TaVi; K-2 500 m J. Hellman—O. Kottonen A-M; K-1 1000 m M. Liede TaVi; K-1 250 m pojat 17-v. T. Hietanen TaVi; K-1 500 m pojat 19—20-v. H. Rönkä RaVi; K-2 500 m naiset Maj-Gret Lundberg—Haga Liljeberg TaVi; C-2 500 m pojat 19—20-v. J. Mäkinen—J. Marttila TaVi; K-2 250 m pojat 19-v. S. Henttonen—S. Mäkinen TaVi; K-1 2500 m pojat 19-v. S. Mäkinen TaVi; K-1 250 m tytöt 17—20-v. Ulla Koivumäki TaVi.

Suomen mestaruuskilpailut:

Suomen mestaruuskilpailut Marjaniemessä 6.—7.8., järjestäjänä Marjaniemen Melojat. TUL:n edustajien parhaat sijoitukset: K-1 500 m

6) M. Liede TaVi; K-1 500 m:n joukkuekilpailu 2) Tampereen Vihuri (S. Savilahti, M. Liede, K. Ahvonen); K-1 500 m naiset 6) Ulla Koivumäki TaVi; C-1 500 m 7) J. Marttila TaVi; K-2 1000 m 4) K. Ahvonen—S. Savilahti TaVi; C-2 1000 m 7) J. Marttila—J. Mäkinen TaVi; K-2 500 m naiset 1) Maj-Gret Lundberg—Haga Liljeberg TaVi; K-1 1000 m 2) S. Savilahti TaVi; K-1 1000 m joukkuekilpailu 1) Tampereen Vihuri (Savilahti, Liede, Bäckman); K-2 500 m 6) K. Ahvonen—S. Savilahti TaVi; C-1 4x500 m 5) Tampereen Vihuri; K-1 4x500 m 4) Tampereen Vihuri.

Suomen mestaruuskilpailut 10.—11.9. Hämeenlinnassa, järjestäjänä Vanajaveden Vesikot. TUL:n edustajien parhaat sijoitukset: K-2 10.000 m 3) K. Ahvonen—E. Aaltonen TaVi; K-4 500 m naiset Tampereen Vihuri; K-4 1000 m 5) Tampereen Vihuri; K-4 10.000 m 5) Tampereen Vihuri.

Nuorten SM-kilpailut 20.—21.8. Soutustadionilla, järjestäjänä Canoa. TUL:n edustajat saavuttivat seuraavat mestaruudet: K-2 2500 m 19-v. pojat S. Mäkinen—S. Henttonen TaVi; C-2 2500 m 19-v. pojat M. Autti—K. Mäkinen TaVi; C-1 2500 m 19-v. pojat J. Marttila TaVi; K-2 250 m 19-v. pojat S. Mäkinen—S. Henttonen TaVi; C-1 250 m 19-v. pojat J. Marttila TaVi.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Itä-Saksassa Berliinissä 2.—3.7. järjestettyihin kansainvälisiin kilpailuihin osallistuivat Maj-Gret Lundberg, Haga Liljeberg, H. Bäckman, S. Savilahti, J. Mäkinen, M. Liede ja K. Ahvonen. Joukkueen johtajana Helmer Drotar.

Suomessa 20.7.—3.8. välisenä aikana järjestettyyn melontaretkeilyyn osallistui Itä-Saksasta 9 henkilöä käsittävä joukkue. Retken suomalaisena johtajana toimi Albert Moll.

EDUSTUKSET.

Melonnan yhteistoimikuntaan ovat kuuluneet Olavi Niku, Albert Moll ja Valentin Kervinen.

ENNÄTYKSET.

K-2 500 m naiset Maj-Gret Lundberg—Haga Liljeberg TaVi 2.08,1. Tulos on samalla Suomen ennätys.

K-1 500 m Matti Liede TaVi 2.03,8.

MOOTTORIURHEILUTOIMINTA.

MOOTTORLJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Lasse Jaakkola (2), jäseninä Oiva Lindberg (4), Aimo Kortelainen (4), Toivo Nieminen (3), Unto Aattela (2), Keijo Viianen (—) ja Itk:n edustajana Tauno Kaivola (—) Sihteerinä Osmo Heino. Kokouksia 4 ja käsiteltyjä asioita 44.

KURSSITOIMINTA.

Liiton kurssit:

Moottoriseurojen edustajien neuvottelupäivät Kisakeskuksessa 9.—10.10. Osanottajia 14 seurasta yhteensä 51. Luennoitsijoina Keijo Viianen, Osmo Heino, Sulo Remes, E. Kanninen ja Unto Aattela.

Piirien kurssit:

Moottoripyörien koneenhuoltokursseja on järjestetty Keski-Suomen, Savon ja Tampereen piireissä sekä maantiekilpailujen tuomarikurssit Suur-Helsingin piirissä.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

TT-ajo 5.6. Harjun TT, JMU, 12.6. Kaupin TT, TTMS, 3.7. Rauman TT, RMS ja 11.9. Itäharjun TT, TMS. Mestarit: C-luokka Esko Lahti TMS ja B-luokka Mikko Nousiainen HäMM.

Moto-Cross 21.8. Viialan Pyryn Moottorimiehet, 28.8. Hämeen Moottori-Miehet ja 11.9. Vihdin Moottorimiehet. Mestarit: yleinen luokka alle 500 ksm Eero Hilpinen HäMM, yleinen luokka alle 250 ksm Kyösti Hyvönen PieMM, nuorten luokka alle 175 ksm Pertti Kaipainen PieMM, nuorten luokka alle 250 ksm Raimo Porkka HäMM ja nuorten luokka alle 500 ksm Kalle Lehti HäMM.

Maantieajo 24.—25.9. Helsingin Työväen Moottoripyöräilijät. Mestarit: Autosarja A—B luokka Tuure Vuori—Boris Petroff HKu, autosarja C-luokka Aulis Lehtonen—Jaakko Lehtonen TMS, sivuvaunusarja Eero Hilpinen—Toivo Niskanen HäMM, soolopyörät alle 175 ksm Pentti Kumpula HTM, soolopyörät alle 250 ksm Tapio Pöyhönen HTM ja soolopyörät alle 500 ksm Karl Lind HMS.

Suomen mestaruuskilpailut:

TT-ajo 15.5. Eläintarhassa, 22.5. Ruissalossa ja 4.9. Pyynikillä. Esko Lahti, TMS, B-luokassa kolmas ja C-luokassa kuudes.

Jäärata-ajo 6.3. Helsingissä, järjestäjänä HTM. TUL:n ajajista sijoittui Osmo Hokkanen, ViPMM, 7:nneksi.

Maantieajo 23.—24.4. Päijänneajo, 2.—3.7. 500-ralli ja 23.10. Vesijärven ajo. TUL:n ajajista sijoittuivat moottoripyörien alle 250 ksm:n luokassa Raimo Helaja IMS neljänneksi ja Tapio Pöyhönen HTM viidenneksi. Sivuvaunuluokan mestaruuden voitti pari Eero Hilpinen—Toivo Niskanen HäMM, toisena oli pari Kalle Lehti—Taisto Lehmusvirta HäMM ja kolmantena Urpo Laaksonen—Ahti Finell HTM.

Moto-cross 15.5. Rauman MK, 5.6. Tuusulan MK, 12.6. Hämeen Moottori-Miehet, 14.8. Hyvinkään MK, 21.8. Turun MK ja 4.9. Tikkurilan MK. TUL:n ajajista sijoittui Eero Hilpinen HäMM luokassa alle 500 ksm viidenneksi.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

TUL:n TT-joukkue Tallinnassa 30.—31.7. ja Riiassa 6.—7.8. Edustajat: joukkueen johtaja Aimo Kortelainen HTM, huoltaja Leo Petäjä. TMS, mekanikko Rainer Leppämäki TMS ja kilpailijat Harri Laveri TMS, Eino Rantanen TMS, Reijo Markkanen HäMM ja Ossi Salminen RaMS.

Itäharjun ajot 11.9., järjestäjänä TuMS. Osanottajia Australiasta, Uudesta Seelannista, Ruotsista ja Norjasta yhteensä 5.

EDUSTUKSET.

Autourheilun Kansallisessa Kilpailutoimikunnassa (AKK) Lasse Jaakkola ja varajäsenenä Tauno Kaivola.

Moottoripyöräurheilun Kansallisessa Kilpailulautakunnassa (MKK) Unto Aattela ja Osmo Heino, varajäsenenä Keijo Viianen ja Aimo Kortelainen.

NYRKKEILYTOIMINTA.

NYRKKEILYJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Hugo Nurmio (13), jäseninä Raine Andersin (13), Kalevi Taipale (12), Soini Jantunen (12) ja Väinö Kaakkolampi (3). Liittotoimikunnan edustajana Paavo Aitio (3) ja sihteerinä Urho Niemenkari. Kokouksia 13, joissa käsitelty 148 asiaa.

Jaostosta erosivat Ilmo Lounasheimo (3) ja Eino Kanerva (1) sekä poistui kuoleman kautta Mauno Lehto (2).

KOULUTUSVOIMAT.

Jaostolla ei ole ollut vakinaista valmentajaa. Tilapäisesti ovat valmennustehtäviä hoitaneet Arvi Jormakka, Soini Jantunen ja Olli Mäki.

Piiri- ja aluevalmentajina ovat toimineet Taisto Tuominen Pohjois-Suomi, Martti Juvonen Itä-Suomi ja Pentti Niinivuori Häme ja Lounais-Suomi.

Piirikouluttajina ovat toimineet Bruno Ahlberg (Suur-Helsinki), Runar Saarinen (Pohjanmaa), Erkki Räsänen (Tampere), Timo Vuorimies (Satakunta) ja Matti Honkanen (Keski-Suomi).

KOULUTUS- JA VALMENNUSTOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavat kurssit ja valmennusleirit:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat.
Edustusnyrkkeilijäin valmennusleiri	Kisakeskus 14.—19.3.	16	Arvi Jormakka Soini Jantunen
Nuorten leiri	Kisakeskus 10.—16.7.	15	Olli Mäki
Nyrkkeilijäin valmennusleiri	Kisakeskus 14.—19.11.	15	Soini Jantunen Olli Mäki
Pohj.-Suomen nyrkkeilijäin valmennusleiri	Kuortane 16.—18.9.	20	Olli Mäki Runar Saarinen
V-Suomen nyrkkeilijäin piirileiri	Turku 26.—30.8.	28	Olli Mäki
Satakunnan nyrkkeilijäin piirileiri	Pori 6.—10.11.	25	Soini Jantunen
Tuomarikurssi	Kemi 22.—23.1.	12	Urho Niemenkari
Tuomarikurssi	Tampere 29.—30.11.	16	Soini Jantunen Veikko Seittu
Tuomarikurssi	Pori 6.—9.11.	14	Soini Jantunen
Seuraohjaajakurssi	Kemi 25.—27.11.	15	Taisto Tuominen
Seuraohjaajakurssi	Kuopio 3.—4.12.	12	Martti Juvonen
Olympiavalmennus	Kokkola 11.—13.1. ja 7.—9.2.	14	Arvi Jormakka

Lisäksi on valmentaja Soini Jantunen pitänyt piireissä ja seuroissa yhteensä 12 neuvonta- ja ohjaustilaisuutta, joissa osanottajia 218, Taisto Tuominen 3 tilaisuutta, joissa osanottajia 73, Pentti Niinivuori 8 tilaisuutta, joissa osanottajia 161, Olli Mäki 2 tilaisuutta, joissa osanottajia 102 sekä Martti Juvonen 6 tilaisuutta, joissa osanottajia 146. Piireissä järjestettyjä neuvonta- ja tuomarikoulutustilaisuuksia on Urho Niemenkari pitänyt 15, joissa osanottajia 214.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut 23.—24.1., järjestäjinä Kemin Into ja Forssan Alku. — Mestarit: Pentti Saviaro Kemin Into, Paavo Roininen Kokkolan Jymy, Raimo Paaajanen Hämeenlinnan Kisa, Olli Mäki Kokkolan Jymy, Väinö Järvenpää Kokkolan Jymy, Mauri Ruonala Kemin Into, Mauri Backman Hämeenlinnan Kisa, Rauno Rask Turun Kehä-Hait ja Eero Pasanen Toukolan Teräs. — Nuorten mestarit: Paavo Aho Kemin Into, Pentti Tammelin Hämeenlinnan Kisa, Tapani Auranen Kemin Into, Kai Järvinen Tampereen Työväen Nyrkkeilijät, Aimo Kolppanen Kokkolan Jymy, Jaakko Leppänen Turun Weikot, Aarno Aalto Rovaniemen Lappi, Antero Granholm Vaasan Työväen Nyrkkeilijät ja Matti Vehmanen Forssan Alku.

Suomen mestaruuskilpailut järjesti Turun Kehä-Hait 18.—19.4. — Mestarit: Pentti Saviaro Kemin Into, Paavo Roininen Kokkolan Jymy, Raimo Paaajanen Hämeenlinnan Kisa, Olli Mäki Kokkolan Jymy, Mauri Ruonala Kemin Into, Yrjö Sikiö Jyväskylän Työväen Nyrkkeilijät, Mauri Backman Hämeenlinnan Kisa, Rauno Rask Turun Kehä-Hait, Teuvo Mankonen Loviisan Riento ja Pekka Kamsula Oulun Tarmo.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liitto-ottelut:

TUL—DHfK (Itä-Saksa) Vaasassa 3.4., tulos 8—2. TUL:n joukkue: Pentti Saviaro, Paavo Roininen, Raimo Paaajanen, Olli Mäki, Väinö Järvenpää, Lenne Sauvola, Mauri Backman, Kelpo Närvänen, Eero Pasanen ja Reijo Åstrand. DHfK:n joukkue kilpaili myös 6.4. Oulussa, jossa voitti yhdistetyn joukkueen 8—2, sekä 8.4. Kemissä, jossa ottelu päättyi DHfK:n voittoon 7—3.

TUL:n joukkue 2.—11.6. Unkarissa. Joukkueessa Pentti Saviaro, Sempo Ajomaa, Raimo Paaajanen, Olli Mäki, Pentti Sauvola, Yrjö Sikiö, Toivo Mikkola, Kelpo Närvänen, Veikko Vehmanen, Eero Pasanen ja Pekka Kamsula. Joukkueen johtajana Hugo Nurmio, valmentajana Kalevi Taipale sekä tuomareina Reino Rajaniemi ja Eino Mäkinen. Ottelut päättyivät seuraavasti: 7.6. Unkari—TUL 6—4 ja 9.6. Budapest—TUL 7—3.

Neuvostoliitossa 23.6.—4.7. TUL:n joukkue: Veikko Pätsi, Pentti Saviaro, Raimo Paaajanen, Pasi Virta, Olli Mäki, Taisto Pennelin, Reijo Åstrand, Lenne Sauvola, Jorma Nurmi, Bobi Hassinen, Jouko Pipatti, Kelpo Närvänen, Eero Pasanen, Veli Laine. Joukkueen johtajina Lauri Nurmi ja Raine Andersin, valmentajina Soini Jantunen ja Veikko Backman sekä tuomareina Unto Otava ja Veikko Urpilainen. Tulokset: 26.6. Grusia—TUL 9—1, 28.6. Grusia B—TUL 9—1, 2.7. Kaukaasia—TUL 9—1, 3.7. Kaukaasia B—TUL 8—2.

TILASTOA.

Rekisteröityjä nyrkkeilijöitä 614 ja palkintotuomareita 626.

PAINITOIMINTA.

PAINIJAOSTO.

Painijaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Erkki Puustinen (4), jäsenenä Väinö Renvall (4), Kalle Viljamaa (4), Viljo Renfors (3), Robert Liinamaa (2), Arvo Leinonen (3), Martti Salonen (4), Unto Räsänen (4) ja Eero Rundberg (4). Liittotoimikunnan edustajana Erkki Puustinen ja sihteerinä Valentin Kervinen. Jaoston kokouksia pidetty 4, joissa käsitelty 59 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Erkki Puustinen, Arvo Leinonen, Martti Salonen ja Valentin Kervinen. Työvaliokunta on pitänyt 3 kokousta, joissa käsitelty 25 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Painin koulutusohjaajana on toiminut Taisto Kangasniemi. Luennoitsijoina ja tuomarikouluttajina jaoston jäsenet.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana on järjestetty seuraavat kurssit ja leirit:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Edustuspainijain leiri	Kisakeskus 4.—10.4.	8	Taisto Kangasniemi
Vapaapainijain leiri	Kisakeskus 9.—13.5.	12	Taisto Kangasniemi
Poikien leiri	Kisakeskus 17.—24.7.	14	Heikki Marjonen
Nuorten leiri	Kisakeskus 29.8.—2.9.	13	Arvo Leinonen
Edustuspainijain leiri	Kisakeskus 26.—30.9.	11	Taisto Kangasniemi

Lisäksi on koulutusohjaaja Taisto Kangasniemi pitänyt ohjaus- ja neuvontatilaisuudet 78 paikkakunnalla, joilla osanottajia on ollut yhteensä 958, ja piiriohjaajat pitäneet piireissä ohjaustilaisuuksia yhteensä 84, joissa osanottajia on ollut 1.297.

Kaikissa piireissä on pidetty piirien painijaostojen ja painiväen neuvottelutilaisuudet, joissa liittoa on edustanut jaostosihteerinä Valentin Kervinen.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Kr.room. painin mestaruuskilpailut yleisissä sarjoissa 27.—28.2., järjestäjinä Kotkan Voima-Veikot, Koskenkylän Riento ja Seinäjoen Sisu. Osanottajia 85. — Mestarit: 52 kg Mauno Ukkola HauHe, 57 kg Paavo Laukkanen RovL, 62 kg Reijo Ollila RovL, 67 kg Väinö Hakkarainen SuoIU, 73 kg Teuvo Jokelainen HJy, 79 kg Eino Ikola SeiS, 87 kg Ivar Vacklin SuoIU ja yli 87 kg Taisto Kangasniemi TaPS.

Nuorten kr.room. painin mestaruuskilpailut 23.—24.1., järjestäjinä Jämsänkosken Jyry ja Reposaaaren Kunto. Osanottajia 74. — Mestarit: 52 kg E. Mäkinen SuoIU, 57 kg Veikko Horttanainen RovL, 62 kg Hannu Erkkilä HauH, 67 kg Eero Tapio HauH, 73 kg Risto Hannus HauH, 79 kg Seppo Kaikkonen KarT, 87 kg Tapani Illman SaIV ja yli 87 kg Matti Kolehmainen ViIP.

Vapaapainin mestaruuskilpailut 19.—20.11., järjestäjinä Kauhavan Vesa ja Säynätsalon Riento. Osanottajia 56. — Mestarit: 52 kg Teuvo Näätänen KauVe, 57 kg Raimo Taskinen KemI, 62 kg Aleksanteri Repo RTU, 67 kg Tapio Huttunen LaTa, 73 Väinö Hakkarainen SuoU, 79 kg Hannu Hokkanen SäyR, 87 kg Sauli Autio VaaT ja yli 87 kg Ivar Vacklin SuoU.

Suomen mestaruuskilpailut:

Kr.room. painin SM-kilpailut 17.—18.4., järjestäjänä Vaasan Toverit. Osanottajia 70. — Mestarit: 52 kg Soini Kauppinen SuoU, 57 kg Voitto Rytönen KemI, 62 kg Tauno Mattila TaPS, 67 kg Väinö Hakkarainen SuoU, 73 kg Teuvo Anttila ReK, 79 kg Eino Korhonen HKo, 87 kg Eino Ikola SeiS ja yli 87 kg Taisto Kangasniemi TaPS.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

TUL:n joukkue suoritti kilpailumatkan Neuvostoliittoon 14.—24.3. välisenä aikana. Joukkue suoritti seuraavat ottelut: TUL—Sahti (Donin kaivostyöläiset) 5,5—2,5, TUL—Rostovin kaupunkijoukkue 4—4 ja TUL—Leningradin piiri 3—5.

Joukkueeseen kuuluivat Mauno Ukkola, Paavo Laukkanen, Reijo Ollila, Väinö Hakkarainen, Teuvo Jokelainen, Eino Ikola, Ivar Vacklin ja Taisto Kangasniemi sekä johtajistoon Roobert Liinamaa, Theodor Siiriäinen ja Kelpo Gröndahl.

Tshekkoslovakiassa 19.—26.10. välisenä aikana olivat Mauno Ukkola, Voitto Rytönen, Paavo Laukkanen, Väinö Hakkarainen, Teuvo Anttila, Martti Miettunen, Ivar Vacklin ja Taisto Kangasniemi. Johtajistoon kuuluivat Harald Lindqvist, Risto Lilja, Veikko Tarvainen ja Heikki Alapoti. Ottelujen tulokset: 21.10. TUL—Chomutov 5—3, 23.10. TUL—Tabor 6—2 ja 24.10. TUL—Prahä 5,5—2,5.

Ulkomaalaisia Suomessa:

Puolan joukkue oli Suomessa TUL:n vieraana 5.—15.4. välisenä aikana kilpaillen Voikkaalla, Äänekoskella, Kajaanissa ja Lahdessa. Joukkueeseen kuuluivat johtajina Józef Rutkowski ja Antoni Kuzba, huoltajana Romuadl Smorzyński, tuomarit Józef Smoczynski ja Rajanold Niedurny sekä painijat Roman Kocharński, Bernard Knitter, Franciszek Sychala, Ernst Gondzik, Jan Krzyzanowski, Inocenty Jurcewicz, Jan Wlodszyk ja Wincenty Maka.

Romanialainen painijoukkue vieraili Suomessa 22.9.—5.10. välisenä aikana kilpaillen Helsingissä, Tampereella ja Haukiputaalla. Joukkueeseen kuuluivat johtajana Savu Spataru, huoltajana Ion Muresan, tuomareina Dumitru Hitru ja Ion Batrin, painijoina Constantin Ofiterescu, Chdistian Nistor, Marin Cristea, Aleks. Ceanta, Marin Bolocan, Dumitru Grozavu, Karl Harhazl, Ion Popescu, Ion Radu ja Nicolae Pavel.

Lisäksi ovat Lapin piirin seurät suorittaneet kilpailijavaihtoa Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan kanssa.

TILASTOA.

Rekisteröityjä tuomareita 1.074.

PAINONNOSTOTOIMINTA.

PAINONNOSTOJAOSTO.

Painonnostojaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Oiva Hurme (4), jäseninä Helge Nygren (3), Jaakko Heino (3), Lauri Laiho (3), Aarne Holopainen (4), Esko Mäkipää (4), Tauno Kytölä (2) ja Into Lammi (1). Liittotoimikunnan edustajana on ollut Helge Nygren ja sihteerinä Valentin Kervinen. Kokouksia 4, käsitelty 63 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Oiva Hurme, Helge Nygren, Aarne Holopainen ja Valentin Kervinen. Työvaliokunta on pitänyt 2 kokousta.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisenä painonnostovalmentajana on toiminut Aarne Vehkonen sekä luennoitsijoina ja tuomarikouluttajina jaoston jäsenet.

KURSSITOIMINTA.

Painonnostovalmentaja Aarne Vehkonen on suorittanut ohjausta 53 paikkakunnalla, joissa osanottajia on ollut yhteensä 739.

Piireissä ovat piiriohjaajat hoitaneet valmennus- ja koulutustoiminnan. Tilaisuuksia 79, joissa osanottajia 812.

Painonnostoväen neuvottelutilaisuudet järjestettiin kaikissa piireissä, joissa liiton edustajana jaostosihteerinä Valentin Kervinen.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut Jyväskylässä 23.—24.1., järjestäjänä Jyväskylän Veikot. Osanottajia 39. — Mestarit: 56 kg Yrjö Haatanen JyV, 60 kg Aarne Vehkonen TikI, 67,5 kg Tuure Tanni TaS, 75 kg Olavi Mahlman HTPN, 82,5 kg Matti Siltanen MäV, 90 kg Antti Anttila PoPy ja yli 90 kg Taito Stolt HTPN.

Liiton nuorten mestaruuskilpailut Tampereella 24.4., järjestäjänä Tampereen Sisu ja Tampereen Veikot. Osanottajia 20. — Mestarit: 56 kg S. Leinonen SomV, 60 kg P. Leppänen HJy, 67,5 kg V. Nieminen TaWe, 75 kg Arvo Tapio KarT, 82,5 kg J. Salonen KV-V ja yli 90 kg R. Alén SomV.

Piirienvälinen kilpailu:

Piirienvälinen painonnoston kotilavakilpailu järjestettiin yksinkertaisena sarjana A-, B- ja C-sarjoissa. Tulokset:

A-sarja

Keski-Suomi	3	3	0	0	15	—	5,5	3
Suur-Helsinki	3	1	1	1	11,5	—	9,5	1,5
Tampere	3	1	0	2	7,5	—	13,5	1
Varsinais-Suomi	3	3	1	2	7,5	—	13,5	0,5

B-sarja

Savo	4	4	0	0	21	—	7	4
Häme	4	3	0	1	19,5	—	8,5	3
Pohjanmaa	4	2	0	2	19	—	8	2
Lappi	4	0	0	4	1,5	—	18,5	0
Saimaa	4	0	0	4	1	—	20	0

C-sarja

Oulu	4	3	1	9	24,5	—	3,5	3,5
Kymenlaakso	4	3	1	0	18,5	—	4,5	3,5
Karjala	4	1	0	3	3	—	16	1
Satakunta	4	0	0	4	3	—	22	0
Uusimaa	4	0	0	4	0	—	10	0

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

TUL:n joukkue suoritti kilpailumatkan Tšhekkoslovakiaan, Bulgariaan ja Itä-Saksaan 12.—29.2. välisenä aikana. Ottelut päättyivät

Tšhekkoslovakiassa Teplice'issä isäntien voittoon 4—3 ja Bulgariassa Sofiassa samoin isäntien voittoon 5—2.

Itä-Saksassa Greitz'issä osallistuivat painonnostajat kansainvälisiin kilpailuihin ja olympiavalmennusleirille.

Joukkueeseen kuuluivat Yrjö Haatanen, Aarne Vehkonen, Pekka Laine, Tuure Tanni, Olavi Mahlman, Antti Anttila, Matti Siltanen ja Taito Stolt. Johtajana Väinö Montonen ja huoltajana Eino Korkeamäki.

Neuvostoliiton 5 miestä käsittävä painonnostojoukkue oli TUL:n vieraina 12.—19.3. välisenä aikana osallistuen 13.3. HTPN 25-vuotiskilpailuihin sekä lisäksi 16.3. Tampereella ja 18.3. Turussa. Helsingin kilpailuissa saavutti sarjassa 56 kg Stepan Uljanov punnerruksessa ME:tä paremman tuloksen 111 kg. Joukkueeseen kuuluivat Konstantin Gvazden (johtaja), Stepan Uljanov, Vasili Begov, Anatoli Shitetski ja Aleksei Medvedjev.

UUDET ENNÄTYKSET.

- Sarja 60 kg punnerrus 96 kg Pekka Laine TaW
 « 60 kg punnerrus 97,5 kg Pekka Laine TaW
 « 67,5 kg punnerrus 105 kg Viljo Nieminen TaW
 « 67,5 työntö 133,5 kg Viljo Nieminen TaW
 « 67,5 kg yhteistulos 340 kg Viljo Nieminen TaW
 « yli 90 kg punnerrus 150 kg Reino Suominen TuWe
 « yli 90 kg tempaus 135 kg Reino Suominen TuWe
 « yli 90 kg työntö 172,5 kg Reino Suominen TuWe
 « yli 90 kg yhteistulos 457,5 kg Reino Suominen TuWe

PESÄPALLOTOIMINTA

PESÄPALLOJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Sulo Aalto (3), jäseninä Heikki Peltola (3), E. Lehtinen (2), Aarne Mattila (2), Arvo Kanervo (1), Lauri Pakarinen (3) ja Pentti Rajala (—). Liittotoimikunnan edustajana on toiminut Keijo Viianen sekä sihteerinä Lauri Alho.

Kokouksia on pidetty 3, joissa käsitelty 25 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Aarne Mattila, Heikki Peltola, Keijo Viianen ja Lauri Alho. Kokouksia pidettiin 1, jossa käsiteltiin 7 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisinä kouluttajina ja luennoitsijoina ovat toimineet Lauri Pakarinen, Keijo Viianen, Juhani Kujanpää ja Lauri Alho.

KURSSI- JA KOULUTUSTOIMINTA.

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Piiriohjaajien kurssi	Kisakeskus 22.—24.4.	6	Lauri Pakarinen
Poikien leiri	Kisakeskus 17.—24.7.	23	Lauri Pakarinen
Tyttöjen leiri	Kisakeskus 26.6.—2.7.	20	Juhani Kujanpää
Neuvottelupäivät	Kisakeskus 22.—23.10.	13	Sulo Aalto

KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruussarja pelattiin 11-joukkueisena yksinkertaisena sarjana. Tulokset:

Jyväskylän Veikot	10	10	0	0	215—	49	20
Forssan Alku	10	8	0	2	97—	73	16
Muhoksen Voitto	10	7	0	3	124—	67	14
Loimaan Leisku	10	7	0	3	117—	74	14
Jyväskylän Nousu	10	5	0	5	79—	87	10
Oulun Tarmo	10	5	0	5	75—	92	10
Turun Jyry	10	5	0	5	87—	133	10
Jyväskylän Lohi	10	3	0	7	66—	93	6
Tervakosken Pallo-Jehut	10	3	0	7	92—	136	6
Hyvinkään Apollo	10	2	0	8	69—	91	4
Leppäkosken Voima	10	0	0	10	47—	163	0

Mestaruussarjapaikkansa menettivät Leppäkosken Voima ja Hyvinkään Apollo.

Jyväskylän Veikkojen joukkueessa pelasivat Aimo Paavola, Paavo Reiju, Olli Laukkanen, Timo Eriksen, Tauno Tuomainen, Olavi Luoto, Juhani Kujanpää, Erkki Lehto, Harry Julin, E. Kovanen, E. Ritvanen, V. Teikari, K. Oulaskivi ja K. Suutari.

Nuorten mestaruussarja:

Nuorten mestaruussarjaan osallistui 9 joukkuetta, joista loppuotteluihin selviytyivät Hyvinkään Apollo, Jokioisten Koetus ja Jyväskylän Veikot. Mestaruuden voitti Jyväskylän Veikot, 2) Jokioisten Koetus ja 3) Hyvinkään Apollo. Mestarijoukkueessa pelasivat Kari Lehto, Juhani Päivärinta, Veikko Teikari, Olavi Luoto, Timo Eriksen, Pertti Taipale, Vesa Salminen, Esa Eviluoto ja Matti Pirttinen.

Naisten mestaruussarja:

Naisten mestaruussarjaan osallistui 5 joukkuetta, joista loppu-otteluun selviytyivät Lopen Urheilijat ja Äänekosken Huima. Mestaruuden voitti Lopen Urheilijat, jonka joukkueessa pelasivat Laila Lindfors, Riitta Numminen, Helena Lindfors, Terttu Salonen, Leena Palonen, Anja Valve, Eeva Mäkinen, Ritva Numminen ja Liisa Röök.

Tyttöjen mestaruussarja:

Tyttöjen mestaruussarjaan osallistui 4 joukkuetta. Mestaruuden voitti Jyväskylän Lohi, jonka joukkueessa pelasivat Tyyne Utriainen, Vappu Korpimäki, Paula Lampinen, Raili Lähteenmäki, Raija Väisänen, Tuula Vehniäinen, Eija Sulkunen ja Anneli Riuttanen.

Miesten Suomen sarja:

Suomen sarjaan, joka pelattiin 7-lohkoisena ja kaksinkertaisena, osallistui 35 joukkuetta. Lohkojen voittajien välisissä loppuotteluissa nousivat vuoden 1961 mestaruussarjaan Jokioisten Koetus ja Keljon Viesti.

Pohjola—Etelä ottelu:

Ensimmäisen Pohjola—Etelä ottelun Hyvinkäällä 28.8. voitti Pohjola juoksuin 9—8.

PURJEHDUSTOIMINTA.

PURJEHDUSJAOSTO.

Purjehdusjaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Väinö Väinölä (2), jäsenenä Taija Andersson (2), Sulo Hentula (2), Eino Kokkila (1), Oiva Vuorinen (—) ja 27.4. saakka Henry Saarinen. Ltk:n edustajana Henry Lindbergh (—) ja sihteerinä Tapio Pöyhönen.

Kokouksia pidettiin 2, joissa käsiteltiin 16 asiaa.

KOULUTUSTOIMINTA.

Perämiehistön ja miehistön koulutus hoidettiin edelleenkin seuroissa. OTP järjesti liiton avustuksella kurssin, jolle osallistui 24 kurssilaista. Ohjaajana toimi Pekka Starck.

KILPAILUTOIMINTA.

Liiton purjehtijat osallistuivat edelleenkin hyvällä menestyksellä yhteisiin kilpailuihin ottaen huomioon alan harrastajien määrän liitosamme.

Liiton mestaruuskilpailut:

Liiton mestaruuskilpailut pidettiin Turussa 25.—26.7. — Mestarit: Hai-luokka: R. Lepistö, TTPS, Louhi-luokka O. Kaskinen, TTPS, 15-val.: J. Järvi, TTPS.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Itämeren viikon kilpailuihin Warnemündessä osallistui kolme henkilöä Turun Tv. Pursiseurasta.

PYÖRÄILYTOIMINTA.

PYÖRÄLYJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Kaino Silander (1), jäseninä Onni Vilander (1), Vilho Leppänen (1), Sulo Punkkinen (—), Viljam Mäkelä (—), Aulis Lehtonen (1), Veikko Haaga (1) ja liittotoimikunnan edustajana Tauno Kaivola. Kokouksia pidettiin 1, jolloin käsiteltiin 12 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Kaino Silander (1), Onni Viander (3), Veikko Haaga (3), Sulo Punkkinen (2) ja Lauri Alho (3). Kokouksia on pidetty 3, joissa käsitelty 17 asiaa.

Jaoston sihteerinä on toiminut Lauri Alho.

KURSSITOIMINTA.

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Edustuspyöräilijäin leiri	Helsinki 15.—18.4.	22	Veikko Haaga
Ratapyöräilijäin leiri	Helsinki 22.—24.7.	14	Kaino Silander

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Liiton mestaruuskilpailut pidettiin Turussa 16.—17.7. Turun Veikkojen järjestäminä. — Mestarit: 1 km:n aika-ajo K. Lundmark TuVe; ikämiesten eräajo V. Leppänen TY; A- ja B-luokan eräajo J. Forss TuVe; nuorten eräajo K. Lundmark TuVe; 4 km:n aika-ajo J. Forss TuVe; 4 km:n joukkueajo Turun Veikot; naisten 4 km:n aika-ajo Pirjo Laiho TuVe. — Maantieajot: yleinen 160 km P. Ahokas LauttaI; 3×155 km:n joukkueajo Helsingin Vauhti-Veikot; nuorten 50 km K. Lundmark TuVe, ikämiesten 50 km M. Mondolin TuKV ja yli-ikämiesten 50 km V. Rautala TuVe.

KANSAINVALINEN KILPAILUTOIMINTA.

Kansainväliset kilpailut Magdeburgissa 7.10. Osanottajina olivat Reijo Myyryläinen ja Paul Ahokas. Johtajana Kaino Silander.

Neuvostoliiton ratapyöräilijäjoukkue, johon kuuluivat Nikolai Dronov (joht.), Lev Levin, Boris Savostin ja Vladimir Sliusar, osallistui täällä kilpailuihin 25.7. Helsingissä, 27.7. Tampereella ja 29.7. Turussa.

PÖYTÄTENNISTOIMINTA.

PÖYTÄTENNISJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Jaakko Salminen (1), jäseninä Reino Valasti (7), Tuula Kivikoski (6), Kauko Niiranen (7), Taisto Pääkkö (7), Esko Nieminen (1) ja Esko Rikander 1. Ltk:n edustajana Lennart Kivi (3). Sihteerinä Tuure Vuori. Jaakko Salminen, ja Esko Rikander eivät liiton muuton takia ole osallistuneet jaoston toimintaan. Puheenjohtajan tehtäviä on hoitanut 7.6 lähtien Reino Valasti.

Jaosto on kokoontunut 7 kertaa, käsitelty 45 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisesti ovat koulutustehtävissä toimineet Jyrki Herasuo ja Reino Valasti.

KURSSITOIMINTA.

Seuraohjaajakurssi 18.—19.9. Kisakeskuksessa. Osanottajia 15, ohjaajina Reino Valasti ja Jyrki Herasuo.

Lisäksi on liiton apurahan turvin järjestetty Varsinais-Suomen, Keski-Suomen ja Pohjanmaan piireissä pelaaja- ja toimitsijakurssit.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut pidettiin Helsingissä Käpylän Kunnan järjestäminä. — Mestarit: A-luokka Esa Valasti ToTe, B-luokka Kauko Savilaakso HyP, C-luokka R. Mäkelä JoPT, ikämiehet Esko Rikander TapO, juniorit Raimo Määttänen TapO, pääluokan nelinpeli A. Vuorinen—R. Saari PasT, ikämiesten nelinpeli Esko Rikander TapO—K. Heiskanen KoiR, sekanelinpeli Gunhild Valasti—Esa Valasti ToTe, naiset Gunhild Valasti, naisjuniorit Eija Valasti ToTe.

Joukkuemestaruuskilpailut järjesti Toukolan Teräs. — Mestarit: miesten sarja Toukolan Teräs ja naisten sarja Koiton Riento.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Kiinalainen pöytätennisjoukkue vieraili TUL:n vieraana 12.—19.12. Virallista ottelua ei suoritettu, mutta harjoitusten yhteydessä pelatussa epävirallisessa ottelussa esiintyivät TUL:n pelaajista Esa Valasti, Kauko Savilaakso, Jyrki Herasuo, Raimo Määttänen ja Eero Antikainen.

RETKEILYTOIMINTA.

RETKEILYJAOSTO.

Retkeilyjaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Antti Hietanen (2), jäsenenä Eeli Simula (2), Usko Ruuskanen (2), Jukka Vesa (1), Maija Järvinen (—) ja Mauri Reutsalo (—). Jaosto valitsi keskuudestaan työvaliokunnan, johon ovat kuuluneet Antti Hietanen (4) Eeli Simula (4) ja Veikko Oittinen, joka on toiminut jaoston sihteerinä.

Kokouksia 6, joista jaostossa käsitelty 15 ja työvaliokunnassa 21 asiaa.

PROPAGANDA JA VALISTUSTYÖ.

Jaoston toimesta on välitetty eri seuroille retkeily- ja matkailuaiheisia filmejä sekä laadittu erilaisia retkireitti- ja matkasuunnitelmia.

Hämeen piirissä järjestetyssä retkeilyväen neuvottelutilaisuudessa Hämeenlinnassa 11.10. ja Lapin piirin vastaavassa tilaisuudessa Kemissä 17.11. Antti Hietanen selosti matkailumahdollisuuksia maassamme ja liiton retkeilytoiminnan suuntaviivoja. Osanottajia 29.

HIIHTOLEIRIT.

Kisakeskuksessa toimeenpantiin koululaisten hiihtoleiri 27.2.—6.3. Leirille osallistui 15 henkeä ja ohjaajana toimi liikuntaneuvoja Osmo Nyström.

Tunturihiihtoleiri järjestettiin Äkäslompolossa 14.—23.3. Leirille osallistui 12 henkeä ja ohjaajana toimi Otto Pykkänen.

PRAHAN MATKA.

Ryhmämatka Tshekkoslovakiaan toimeenpantiin 26.6.—6.7. Matkalle osallistui 37 henkeä ja reitti kulki Turun, Tukholman, Malmön ja Berliinin kautta Prahaan, jossa retkeläiset tutustuivat kaupunkiin 28.6.—4.7. välisenä aikana ja seurasivat spartakiaadien juhla- ja kilpailutilaisuuksia. Matkan johtajana toimi Heikki Karvonen.

EDUSTUKSET

SRM:n edustajistossa Eeli Simula ja hallituksessa Veikko Oittinen.

SUUNNISTUSTOIMINTA.

SUUNNISTUSJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Kauko Karlsson (6), jäsenenä Matti Leikas (6), Eeli Simula (3), Raimo Johtonen (4), Mauri Halmela (4), Ensio Engström (2), Lauri Heino (2) ja Kauko Virtanen (—). Liittotoimikunnan edustajana Viljo Kanerva (—) ja sihteerinä Urho Niemenkari. Kokouksia 6 ja käsitelty 74 asiaa.

KURSSI JA KOULUTUSTOIMINTA.

Kertomusvuonna järjestettiin seuraavat kurssit ja koulutustilaisuudet:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat
Piiriohjaajien koulutuspäivät	Kisakeskus 12.—13.3.	19	K. Karlsson, R. Johtonen, U. Niemenkari
Ratamestarikurssi	Aulanko 16.—18.4.	11	R. Packalen F. Vihavainen
Ratamestarikurssi	Piikkiö 17.—18.4.	40	A. Hietanen K. Lehto
Suunnistajien alkeiskurssi	Kiljava 11.—12.6.	12	K. Alho
Ratamestarikurssi	Haukipudas 73.—15.5.	14	M. Leikas
Nuorten leiri	Hämeenlinna 7.—10.7.	16	S. Kuusinen M. Lundahl
Nuorten leiri	Kisakeskus 10.—16.7.	10	K. Karlsson
Suunnistajien alkeiskurssi	Aarnipirtti 22.—23.10.	29	M. Leikas

Pihreissä järjestetyissä koulutus- ja neuvottelutilaisuuksissa, joita oli 10 ja joissa osanottajia oli yhteensä 115, toimivat ohjaajina Kauko Karlsson, Matti Leikas ja Urho Niemenkari.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

TUL:n mestaruuskilpailut Kuivaniemessä 18.9., järjestäjinä kemiläinen seurayhtymä. — Mestarit: M-s Pentti Heikkilä Järvensivun Kisa, M-35 Eero Hytönen Kemin Into, M-43 Kaarlo Siira Karihaaran Visa, M-50 Urho Mylly Kemin Into, M-20 Jussi Lehtiö Lauttakylän Pyry, M-18 Asko Katajamäki Mäntän Valo, N-s Eila Mylly Kemin Into, N-18 Kaisa Luukkala Kemin Into ja joukkuekilpailu Valkeakosken Koskenpojat.

TUL:n yösuunnistusmestaruuskilpailut Valkeakoskella 1.10., järjestäjinä Valkeakosken Koskenpojat. — Mestarit: M-s Kauko Salo Pekolan Isku, M-35 Arne Suojanen Ylöjärven Ryhti ja M-20 Asko Katajamäki Mäntän Valo.

TUL:n viestisuunnistusmestaruuskilpailut 29.5., järjestäjänä Karkun Isku. — Mestarit: M-s Rasti-60 (Voitto Paunonen—Sulevi Kekkonen—Veli Nieminen), M-35 Järvenpään Isku (P. Sandberg—M. Mäkeläinen—

P. Mattila), M-18 Mäntän Valo (E. Lehtonen—R. Ylinen—A. Katajamäki) ja N-s Valkeakosken Koskenpojat (Ritva Jouhten—Anja Lassila—Marja Lahtinen).

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Hohensteinissä 18.—19.6. DDR:n Vaeltajien ja vuorikiipeilijäin juhla-kisoissa TUL:n joukkue, johon kuuluivat Matti Leikas ja Veli Nieminen sekä johtajana Kauko Karlsson.

Tukholmassa 13.—14.8. »Nordloppetissa» TUL:n joukkue, johon kuuluivat Ensio Engström, Voitto Lehtinen, Kalevi Paunonen, Eila Mylly ja Ritva Jouhten sekä johtajana Matti Leikas.

EDUSTUKSET.

Suunnistuksen karttavaliokunnassa Matti Leikas.

TILASTOA.

Rekisteröityjä ratamestareita 479.

UINTITOIMINTA.

UINTIJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Toivo Mustonen (4), jäseninä Mikko Laine (5), Aatos Laine (5), Tapio Leväaho (4), Lyrik Vilja (4), Väinö Karvinen (3), Osmo Michelsson (3) ja 30.6. asti Keijo Lindgren (1). Liittotoimikunnan edustajana Toivo Mustonen ja sihteerinä Osmo Heino. Kokouksia 5 ja käsitelty 82 asiaa.

Jaoston apuelimenä on toiminut työvaliokunta, johon ovat kuuluneet Toivo Mustonen, Osmo Michelsson, Tapio Leväaho, Väinö Karvinen, Lyrik Vilja ja Osmo Heino.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisinä valmentajina ovat toimineet uinnissa Kalevi Pakarinen, Lyrik Vilja, Mikko Laine, Jouko Kaitemo, Väinö Karvinen, Edvin Viikönkorpi, Ritva Mäkinen, vesipallossa Tapio Leväaho sekä uimahypyissä Keijo Lindgren ja Kusti Pakarinen.

KURSSITOIMINTA.

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat
Seuravalmentajakurssi	Tampere 17.—18.4.	9	Tapio Leväaho Mikko Laine
Edustusuimarien hallileiri	Tampere 16.—18.4.	11	Jouko Kaitemo Mikko Laine
Vesipallon ohjaajakurssi	Pori 4.—6.6.	14	Tapio Leväaho
Uimahyppääjien leiri	Kotka 4.—6.6.	9	Keijo Lindgren
Uimahyppyjen tuomarikurssi	Kotka 5.—6.6.	7	Kusti Pakarinen
Nuorten leiri	Riihimäki 11.—14.6.	15	Mikko Laine Lyrik Vilja
Tyttöjen leiri	Kisakeskus 26.6.—2.7.	14	Ritva Mäkinen
Poikien leiri	Kisakeskus 10.—16.7.	16	Mikko Laine

Piirikunnallisia leirejä ja kursseja on järjestetty jaoston apurahan turvin Suur-Helsingin, Hämeen, Keski-Suomen, Karjalan, Saimaan, Savon ja Oulun piireissä.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Hallimestaruuskilpailut 20.3. Turussa Turun Uimarien järjestämänä. Osanottajia 69. — Mestarit: naisten 50 vu Heli Laippala PoPy, 200 m vu Solveig Wohlström Kuhat, 100 m ru Anneli Vartiainen TaTU, 50 m su Marja Vilja Kuhat, 50 m pu Mirja Salonen Kuhat, 4 x 50 m viesti Kuhat I. — Miesten 50 m vu Lasse Laippala PoPy, 200 m vu Risto Lehtonen Kuhat, 100 m ru Aulis Kähkönen Kuhat, 100 m su Risto Lehtonen Kuhat, 100 m pu Lasse Laippala PoPy ja 4 x 50 m sekaviesti Kuhat I.

Uintimestaruuskilpailut 13.—14.8. Kumpulassa Kuhien järjestämänä. Osanottajia 140. — Mestarit: Naisten 100 m vu Mirja Salonen Kuhat, 400 m vu Heli Laippala PoPy, 200 m ru Mirja Salonen Kuhat, 100 m su Marja Vilja Kuhat, 100 m pu Mirja Salonen Kuhat, lautahypyt Mirma Airola Kuhat, suorat kerroshypyt Mirma Airola Kuhat, 4 x 100 m vu viesti Kuhat I, 4 x 100 m sekaviesti Kuhat I. — Miesten 100 m

vu Risto Lehtonen Kuhat, 400 m vu Risto Lehtonen Kuhat, 1500 m vu Risto Lehtonen Kuhat, 200 m ru Timo Sievers VeVe, 100 m su Risto Lehtonen Kuhat, 200 m pu Helge Karlsson PieI, suorat kerroshypyt Lasse Laippala PoPy, lautahypyt Eino Flinkman VeVe, vaihtelevat kerroshypyt Erkki Kuivanen Kuhat, 35-v. 50 m vu Uno Laakso LoLo, 35-v. 100 m ru Mikko Laine LaKa, 4 x 200 m vu viesti Kuhat I ja 4 x 100 m sekaviesti Kuhat I.

Nuorten uintipäivät Turussa 23.—24.7., järjestäjänä Turun Uimarit. Osanottajia 131. — Mestarit: Tytöt 15-v. 50 m vu Marja Vilja Kuhat, 100 m ru Ulla Suvanto VeVe, 50 m su Marja Vilja Kuhat ja 4 x 50 m viesti Kuhat I. — Tytöt 17-v. 100 m vu Solveig Wohlström Kuhat, 100 m ru Anneli Vartiainen TaTU ja 50 m su Arja Konttinen PoPy. — Tytöt 19-v. 100 m vu Mirja Salonen Kuhat, 400 m vu Solveig Wohlström Kuhat, 200 m ru Anneli Vartiainen TaTU, 100 m su Marja Vilja Kuhat, 100 m pu Mirja Salonen Kuhat ja 4 x 100 m sekaviesti Kuhat I. — Pojat 15-v. 50 m vu Mikko Sirkka PoPy, 100 m ru Pentti Viljanen PoPy, 50 m su Taisto Koivisto TaTU ja 4 x 50 m viesti Porin Pyrintö I. — Pojat 17-v. 100 m vu Aimo Lehmusvuo Kuhat, 100 m ru Jorma Lehtovaara Kuhat ja 50 m su Aimo Lehmusvuo Kuhat. — Pojat 19-v. 100 m vu Risto Lehtonen Kuhat, 400 m vu Risto Lehtonen Kuhat, 200 m ru Timo Sievers VeVe, 100 m su Juhani Forsman VeVe, 100 m pu Risto Lehtonen Kuhat, lautahypyt Eino Flinkman VeVe, suorat kerroshypyt Eino Flinkman VeVe, 4 x 100 m viesti Kuhat I ja 4 x 100 m sekaviesti Kuhat I.

Vesipallomestaruussarja pelattiin kaksinkertaisena sarjana, josta I osa Kotkassa 30.—31.7. ja II osa Kumpulassa 10.—11.9. Osanottajia oli A-sarjassa 4 ja B-sarjassa 3 joukkuetta. — A-sarjan mestaruuden voitti Kuhat I (Erik Oksanen, Aulis Kähkönen, Martti Leino, Tapio Leväaho, Klaus Saavalainen, Kalevi Pakarinen, Jouko Kaitemo, Jorma Lehtovaara ja Erkki Saavalainen), 2) Tampereen TU, 3) Kuhat II. — B-sarjan voitti Kotkan Vesi-Veikot II (Matti Flinckman, Pertti Forsman, Hannu Nykänen, Eino Flinckman, Kari Salonen, Lasse Lehti, Seppo Nieminen ja Erkki Kajander), 2) Turun Uimarit, 3) Kuhat III.

Hallivesipallosarja pelattiin Tampereella 15.—16.4. ja mestaruuden voitti Tampereen Työväen Uimarit (Kalevi Salminen, Jorma Ahvonen, Edvin Vikiönkorpi, Paavo Saarinen, Lauri Nurmala ja Matti Nurmala), 2) Kuhat I, 3) Tampereen TU II.

Nuorten vesipallomestaruussarja pelattiin 27.—28.8. Lahden Kalevan järjestämänä. Joukkueita mukana 7 ja mestaruuden voitti Kuhat I (Kari Hakala, Aarto Kaitemo, Seppo Luoma, Jorma Lehtovaara, Risto Lehtonen, Aimo Lehmusvuo ja Reijo Vartia), 2) Vesi-Veikot, 3) Porin Pyrintö.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Porin Pyrintö uuintijoukkue Ranskassa UST:n liittojuhilla 14.—17.7. Uuintijoukkue, johon kuuluivat Lyrik Vilja johtajana, Marja Vilja, Risto Lehtonen, Heli Laippala ja Lasse Laippala, kilpaili Unkarissa 15.27.12.

KIERTOPALKINNOT.

SAK:n lahjoittaman «Uinti ja työ»-maljan pisteet liiton uintimestaruuskilpailussa: 1) Kuhat 193, 2) Porin Pyrintö 125, 3) Vesi-Veikot 64.

Nuorten uintimaljan pisteet nuorten mestaruuskilpailuissa: 1) Kuhat 242, 2) Porin Pyrintö 161. Kuhat sai maljan omakseen.

MUU TOIMINTA.

Kesän aikana järjestettiin Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton toimesta Pohjolan kansanuuintimaaottelu, johon myös TUL:n seuramat osallistui. Norja voitti maaottelun ja Suomi sijoittui neljänneksi 137.310 suorituksella, joista TUL:n seurojen kautta suoritettuja 24.606. Maan paras kansanuuintiseura oli liittomme alainen Toijalan Valpas 2.167 suorituksella.

EDUSTUKSET.

Kansanuuntien järjestelytoimikunnassa Osmo Heino.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton johtokunnassa Toivo Mustonen.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton propagandavaliokunnassa Osmo Heino.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton hengenpelastustoimikunnassa Väinö Karvinen.

TILASTOA.

Luokiteltuja uimareita yhteensä 360.

UUDET LIITON ENNÄTYKSET.

Toimintavuoden aikana saavutettiin seuraavat 54 uutta liiton uintiennätystä:

Naiset: 500 m vu 8.15,6 Solveig Wohlström Kuhat; 8.09,0 Heli Laippala PoPy; 8.04,3 Heli Laippala. — 800 m vu 13.16,2 Solveig Wohl-

ström; 13.12,1 Heli Laippala; 13.07,1 Heli Laippala. — 1000 m vu 16.38,6 Solveig Wohlström; 16.34,0 Heli Laippala; 16.28,4 Heli Laippala. — 1500 m vu 24.00,1 Solveig Wohlström; 24.51,2 Heli Laippala; 24.45,4 Heli Laippala. — 100 m ru 1.26,4 Anneli Vartiainen TaTU; 1.25,8 Anneli Vartiainen. — 200 m ru 3.04,8 Anneli Vartiainen. — 100 m su 1.23,1 Marja Vilja Kuhat; 1.23,0 Marja Vilja. — 100 m pu 1.22,8 Mirja Salonen Kuhat; 1.22,0 Mirja Salonen. — Kuhat 4 x 50 m viesti Porin Pyrintö (Sinisalo, Vuorenmaa, Konttinen ja Laippala) 2.17,8. — 4 x 100 m viesti Kuhat (Salonen, Vilja, Heiskanen ja Wohlström) 5.08,9. — 4 x 100 m sekaviestit Kuhat (Girs, Rutanen, Salonen ja Wohlström) 5.37,7.

Miehet: 200 m vu 2.17,3 Risto Lehtonen Kuhat. — 400 m vu 5.00,5 Risto Lehtonen; 4.49,7 Risto Lehtonen. — 500 m vu 6.26,2 Risto Lehtonen. — 800 m vu 10.27,1 Risto Lehtonen. — 1000 m vu 13.08,5 Risto Lehtonen. — 1500 m vu 19.52,3 Risto Lehtonen. — 200 m su 2.44,2 Risto Lehtonen. — 4 x 200 m viesti Kuhat (Vartia, Lehmusvuo, Kaitemo ja Lehtonen) 9.58,2.

Tytöt 19-v.: 100 m vu 1.15,3 Solveig Wohlström; 1.13,5 Mirja Salonen Kuhat. — 400 m vu 6.05,7 Solveig Wohlström. — 100 m ru 1.26,4 Anneli Vartiainen TaTU; 1.25,8 Anneli Vartiainen. — 200 m ru 3.04,8 Anneli Vartiainen. — 100 m su 1.23,1 Marja Vilja Kuhat; 1.23,0 Marja Vilja. — 100 m pu 1.22,8 Mirja Salonen; 1.22,0 Mirja Salonen. — 4 x 100 m sekaviestit 5.37,7 (Girs, Rutanen, Salonen ja Wohlström). 4 x 100 m viesti 5.08,9 Kuhat (Salonen, Vilja, Heiskanen ja Wohlström).

Pojat 19-v.: 100 m vu 1.02,1 Risto Lehtonen Kuhat. — 200 m vu 2.17,3 Risto Lehtonen. — 400 m vu 5.00,5 Risto Lehtonen, 4.49,7 Risto Lehtonen. — 50 m pu 31,9 Juhani Eloranta Kuhat. — 100 m pu 1.12,7 Risto Lehtonen. — 50 m su 34,6 Aimo Lehmusvuo Kuhat. — 100 m su 1.14,6 Risto Lehtonen. — 4 x 100 m viesti 4.31,8 Kuhat (Lehtonen, Lehtovaara, Vartia ja Lehmusvuo). — 4 x 100 m sekaviestit 5.04,7 Kuhat (Vartia, Lehtovaara, Lehtonen ja Lehmusvuo).

VOIMISTELUTOIMINTA.

VOIMISTELUJAOSTO.

Jacsoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Ake Suomi (5), jäseninä Onni Mäki (4), Mauno Nieminen (5), Waldemar Snäll (4) ja Lauri Kompa (—). Liittotoimikunnan edustajana on ollut Waldemar Snäll.

Kokouksia pidettiin 5, joissa käsiteltiin 45 asiaa.

Sihteerinä on toiminut Lauri Alho.

KOULUTUSVOIMAT.

Tilapäisinä valmentajina, ohjaajina ja luennoitsijoina liiton järjestämässä tilaisuuksissa ovat toimineet Ake Suomi, Mauno Nieminen, Kaino Lempinen, Kalevi Suoniemi, Kalevi Ruusunen, Pauli Mansikka, Juha Kinnunen ja Lauri Alho.

KURSSI- JA VALMENNUSTOIMINTA.

Tilaisuus	Palkka ja aika	Osanott.	Ohjaaja
Edustusvoimistelijain leiri	Tampere 23.—24.1.	6	Mauno Nieminen
— „ —	Tampere 13.—14.2.	7	Mauno Nieminen
— „ —	Turku 22.—23.3.	7	Kaino Lempinen
— „ —	Turku 23.—24.4.	6	Kaino Lempinen
— „ —	Tampere 21.—22.5.	6	Mauno Nieminen
— „ —	Tampere 24.9.	6	Mauno Nieminen
Seuraohjaajakurssi	Kisakeskus 20.—26.3.	14	Kalevi Ruusunen
Poikavoimistelupäivät	Kisakeskus 9.—10.4.	28	Ake Suomi
Nuorten leiri	Kisakeskus 10.—16.7.	22	Pauli Mansikka
Taitovoimistelun seuraohjaajakurssi	Kisakeskus 28.—30.12.	14	Ake Suomi
Poikien valmennuspäivät	Kisakeskus 28.—30.12.	41	Ake Suomi

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Suomen mestaruuskilpailut:

Taitovoimistelun Suomen mestaruuskilpailut järjesti 7.—8.5. Tampereen Sisä. Mestarit: A-sarjan 6- ja 12-ottelussa Martti Mansikka TamSi ja B-sarjassa Raimo Läärä TuPy.

Liiton mestaruuskilpailut:

Poikien taitovoimistelumestaruuskilpailut Kisakeskuksessa 9.—10.4. Voittajat: 20-v. Juha Kinnunen TuPy, 18-v. Jouko Suomi TuPy, 16-v.

Aimo Rautiainen ImV, 14-v. Lasse Laine TamSi ja 112-v. Tapio Talvio TamSi.

Alle 16-v. joukkuevoimistelumestaruuskilpailuissa Kisakeskuksessa 9.4. voitti mestaruuden Imatran Voima.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Kansainväliset CSIT:n kilpailut Belgiassa 26.—27.3. Joukkuekilpailun voitti TUL ja mieskohtaisen kilpailun Kalevi Suoniemi. Edustajina olivat Kalevi Suoniemi, Raimo Läärä, Pauli Mansikka, Pekka Hesanto ja Pentti Peltonen. Joukkueen johtajana toimi Pentti Arvo ja valmentajana Kaino Lempinen.

Ystävyysottelun TUL—Rostock Turussa 1.—2.10. Miesten ottelun voitti TUL pistein 221.10—213.80 ja henkilökohtaisen kilpailun Kalevi Suoniemi. TUL:n joukkueessa voimistelivat Kalevi Suoniemi, Martti Mansikka, Hannu Rantakari, Raimo Läärä ja Pentti Peltonen.

Kansainväliset Kurt Rödelin muistokilpailut Greizissä 7.10. Edustajina olivat Kalevi Suoniemi, Martti Mansikka ja Hannu Rantakari. Joukkueen johtajana Kaino Lempinen.

YLEISURHEILUTOIMINTA.

YLEISURHEILUJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Unto Siivonen (4), jäseninä Tauno Kaivola (3), Tyko Salonen (6), Heikki Taipale (4), Veikko Voutilainen (5), Osmo Tuorila (5), Paavo Mäkelä (6), Touko Nurmi (5) ja Tuure Vuori (6). Liittotoimikunnan edustajana on ollut Unto Siivonen ja sihteerinä Tuure Vuori. Kokouksia on ollut 6, joissa käsitelty 42 asiaa.

Jaoston apueliminä ovat toimineet työvaliokunta ja valmennusvaliokunta. Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Unto Siivonen (5), Tauno Kaivola (4), Leo Huttunen (5), Tuure Vuori (5) ja 1.11. lähtien Touko Nurmi (2). Kokouksia on pidetty 5, joissa käsitelty 30 asiaa.

Valmennusvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Leo Huttunen (5), jäseninä Elli Kahila (5), Tauno Karlsson (3), Tauno Salmela (5) ja Arvo Hyökyranta (4). Kokouksia pidetty 5, joissa käsitelty 33 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Päävalmentajana on toiminut 16.10. saakka Kalervo af Ursin. Piirivalmentajina ovat toimineet Tauno Salmela, Osmo Hartikainen, Onni Holopainen, Antti Numminen, Yrjö Rantala, Eero Tuomola, Antero Valkama, Jarl Lindroos, Albert Koskinen, Elof Lindblom, Heikki Kuusela, Jorma Hentilä, Aarne Pukki, Pentti Saarelainen ja Tauno Tuulari.

Luennoitsijoina liiton kursseilla ovat toimineet Unto Siivonen, Leo Huttunen, Tauno Salmela, Tuure Vuori ja Altti Mattila.

KURSSITOIMINTA.

Kertomusvuoden aikana on järjestetty seuraavat kurssit ja leirit:

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osanott.	Ohjaajat
Edustusurheilijain valmennustilaisuudet, 21 kertaa	Otaniemi 1.1.—30.4.	370	K. af Ursin T. Vuori E. Tuomola
Piirivalmentajien neuvottelupäivät	Otaniemi 18.—19.3.	12	T. Vuori
Edustusurheilijain valmennustilaisuudet 5 kertaa	Kuortane 1.1.—30.4.	85	K. af Ursin P. Saarelainen E. Lindblom
Edustusurheilijain valmennusleiri	Vierumäki 9.—13.5.	22	K. af Ursin A. Valkama
Palkintotuomarien kouluttajakurssi	Helsinki 1.6.	10	T. Vuori
Piirivalmentajien neuvottelupäivät	Tampere 5.—6.11.	19	T. Vuori

Lisäksi on liiton päävalmentaja pitänyt piireissä ja seuroissa 96 kurssia ja neuvottelutilaisuutta, joissa osanottajia on ollut yhteensä 1.269, sekä piirivalmentajat 214 kurssia ja neuvontatilaisuutta, joissa osanottajia on ollut yhteensä 3.980.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Maastajuoksumestaruuskilpailut 22.5., järjestäjänä Vehmaan Veto. Osanottajia 60. — Mestarit: yleinen 6 km Antero Nyköpp TY, yleinen

10 km Niilo Sorrela TY, nuorten 5 km Pentti Hakala TKT, ikämiesten 10 km Juho Ruokoaho HVi ja poikien 2,5 km Martti Räsänen PuiU. Joukkuekilpailun yleisen sarjan kummallakin matkalla voitti Tampereen Yritys ja poikien sarjassa Hirvensalon Heitto.

Viesti- ja ottelumestaruudet ratkaistiin Karhulassa 2.—3.7. seura-yhtymän Karhulan Työväen Urheilijat—Karhulan Veikot vastatessa järjestelystä. Viestijoukkueita osallistui 48 ja 10-otteluun kuusi miestä. — Mestarit: 4 x 100 m Puotinkylän Valtti, 4 x 400 m Vehmaan Veto, 4 x 800 m Vehmaan Veto, 4 x 1500 m Tampereen Yritys, nuorten 4 x 100 m Turun Pyrkivä, nuorten 1000 m Turun Pyrkivä ja poikien 4 x 100 m Rauman Työväen Urheilijat. Kymmenottelun voitti Eino Tiikkaja, Tampereen Yritys.

Yleisurheilumestaruuskilpailut Lohjalla 30.—31.7., järjestäjänä Lohjan Louhi. Osanottajia yhteensä 190. — Mestarit: 100 m Lasse Ketola LoLo, 200 m Lasse Ketola, 400 m Taisto Salminen PaR, 800 m Reijo Viitanen VehVe, 1500 m Pentti Kosunen VarT, 5000 m Lasse Honkanen KoKV, 10.000 m Niilo Sorrela TY, 110 m aj. Olli Helin SaIV, 400 m aj. Reino Salonen JyV, pituus Ossi Helin, korkeus Eino Simelius Kiri-60, seiväs Altti Mattila PoPy, 3-loikka Kalevi Kujanpää KemI, kuula Jyrki Takala LieKI, kiekko Aimo Yrjölä Kiri-60, keihäs Olavi Kauhanen TKT ja moukari Mauri Lindroos PoPy.

Nuorten mestaruuskilpailut Säynätsalossa 13.—14.8. Säynätsalon Riennon järjestämänä. Osanottajia yhteensä 130. — Mestarit: 100 m Heikki Karjalainen VarT, 200 m Paavo Leskinen PsA, 400 m Keijo Ceder HJy, 800 m Keijo Ceder, 1500 m Teuvo Jauhanen VarT, 3000 m Reijo Takko URo, 110 m aj. Timo Tuominen EuR, 400 m aj Teuvo Jauhanen, 1500 m ej Reijo Takko, pituus Seppo Haavisto KaaU, korkeus Taisto Kähönen EuR, seiväs Vesa Martelius VoV, 3-loikka Eino Rask PoPy, kuula Olavi Havana KoskR, kiekko Oiva Hakala HJy, keihäs Reino Stenberg EuR ja moukari Esa Vahlman PoPy.

Poikaurheilupäivät järjesti Rauman Työväen Urheilijat Raumalla 13.—14.8. Osanottajia 170. — Voittajat: 100 m Martti Joenpolvi HVi, 300 m Martti Joenpolvi, 1000 m Pentti Siivonen VehVe, 75 m aj Sakari Seppi RuovR, 200 m aj Sakari Seppi, pituus Raimo Blom AH, korkeus Seppo Sarna RanI, seiväs Esa Grönroos EuR, 3-loikka Teuvo Mast ToTe, kuula Olavi Kumpulainen RanI, kiekko Aimo Puustinen RanI, keihäs Eero Vaahtera UotV ja moukari Jorma Kivinen FA.

Estejuoksun mestaruus ratkaistiin Forssan Alun kansallisten kilpailujen yhteydessä 4.9. Mestariksi selviytyi Lasse Honkanen KoKV.

Maratonjuoksun mestaruuskilpailun järjesti Lahden Taimi 2.10. Lahdessa ja mestaruuden voitti Veikko Simukka LaTa.

KANSAINVÄLINEN KILPAILUTOIMINTA.

Kansainvälisissä kilpailuissa Bulgariassa toukokuussa Olavi Kauhanen, Reijo Viitanen, Lasse Ketola ja Eino Simelius. Joukkueen johtajana Leo Huttunen.

Kansainvälisissä kilpailuissa Neuvostoliitossa kesäkuussa Pauli Pellinen, Mauri Lehikoinen, Väinö Lumilehto ja Teuvo Meskanen. Joukkueen johtajana Paavo Mäkelä.

Kansainvälisissä kilpailuissa Puolassa heinäkuussa, Aarno Tissari, Niilo Sorrela, Olavi Lintunen, Jouko Rantanen ja Albert Koskinen. Joukkueen johtajana Kalervo af Ursin.

Puolalainen joukkue, johon kuuluivat M. Kierlewicz, W. Nikiciuk ja Z. Staniszewski sekä johtajina J. Sikora ja J. Kredowski, kilpaili kesäkuun lopulla Tampereella, Raumalla, Turussa, Vehmaalla ja Helsingissä.

TILASTOA.

Luokiteltuja yleisurheilijoita 1.781.

Rekisteröityjä palkintotuomareita 3.646.

NAISTEN YLEISURHEILUTOIMINTA.

NAISTEN YLEISURHEILUJAOSTO.

Jaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Elli Kahila (3), jäseninä Kerttu Aaltonen (3), Aino Huhtala (3), Anna-Liisa Silenius (3) ja Salli Virtanen (2). Liittotoimikunnan edustajana Greta Rajala-Rinne (1) ja sihteerinä Tuure Vuori.

Jaosto on kokoontunut kolme kertaa ja kokouksissa on käsitelty 20 asiaa.

KOULUTUSVOIMAT.

Naisten valmennustoiminta on tapahtunut yhdessä miesten valmennuksen kanssa samoilla kouluttajavoimilla. Lisäksi on naisten valmennustilaisuuksissa ollut jaoston edustajana mukana jaoston puheenjohtaja Elli Kahila.

KURSSITOIMINTA.

Naisten valmennusrenkaan harjoitustilaisuuksia Otaniemessä ja Tampereella kuusi kertaa. Osanottajia yhteensä 70.

Ohjaajina Elli Kahila, Olavi Kauhanen, Kalervo af Ursin, Jarl Lindroos ja Tuure Vuori.

KOTIMAINEN KILPAILUTOIMINTA.

Liiton mestaruuskilpailut:

Naisten Yleisurheilumestaruuskilpailut Lahdessa 6.—7.8., järjestäjänä Lahden Kaleva. Osanottajia 100. — Mestarit: 100 m Sirkka Norrlund VaaT, 200 m Sirkka Norrlund, 400 m Aila Ilmarinen VaaT, 800 m Ulla Erjomaa TuVe, 80 m aj Sirkka Norrlund, pituus Sirkka Norrlund, korkeus Raili Savonsaari KemI, kuula Pirkko Leppänen RaisR, kiekko Pirkko Leppänen ja keihäs Annikki Hourula PyPa.

Tyttöurheilupäivät 14.8. Toijalassa, järjestäjänä Toijalan Valpas. Osanottajia 150. — Voittajat: 17-v. 100 m Sirkka Viitanen ToiV, 300 m Sirkka Norrlund VaaT, 80 m aj Sirkka Norrlund VaaT, pituus Sirkka Norrlund VaaT, korkeus Lisbeth Lebedev LaKa, kuula Kerttu Haavisto NoP, kiekko Kerttu Haavisto ja keihäs Lea Laiho NuutE. — 15-v. 60 m Tarja-Riitta Turunen PaPo, pituus Tarja-Riitta Turunen, korkeus Liisa Oksala KemI ja 4 x 60 m Toijalan Valpas.

ENNÄTYKSET.

Kertomusvuoden aikana saavutettiin seuraavat uudet liiton ennätykset:

100 m	12,6	Sirkka Norrlund	VaaT
80 m aj	12,1	Sirkka Norrlund	VaaT
4 x 100 m	52,6	Toijalan Valpas	

TILASTOA.

Luokiteltuja yleisurheilijoita yhteensä 389.

TIEDOTUS- JA JULKAISUTOIMINTA.

TIEDOTUSTOIMINTA.

Ulospäin suuntautuvassa tiedotustoiminnassa on oltu varsin suurissa vaikeuksissa maan porvarillisen lehdistön, radion ja television suhtautuessa yleensä negatiivisesti TUL:n toimintaan ja pyrkimyksiin.

Radiolle ja televisiolle on lähetetty useita esityksiä ja pyyntöjä TUL:n tapahtumien huomioimisesta, mutta vain varsin harvoissa tapauksissa ne ovat johtaneet tulokseen.

Lehdistölle on lähetetty viikottain 2—3 monistelähetystä, jotka kukin ovat sisältäneet keskimäärin 4—5 liuskaa uutisia ja selostuksia. Työväenlehdistö on julkaissut po. uutisia verraten hyvin, mutta sen sijaan porvarillinen lehdistö ei monestikaan. Kuitenkin on monistelähetyksillä katsottu olevan toimittajien informoinnin kautta välillinen vaikutus TUL:oa vastaan tähdätyn kirjoittelun vähenemiseen.

Tulospalvelu on toiminut eräänä tiedotustoiminnan osana sunnuntaisin TUL-lehden toimituksessa klo 15—22 välisenä aikana ottaen vastaan kilpailuselostuksia ja toimittaen ne edelleen radiolle, televisiolle, tietotoimistoille ja helsinkiläiselle lehdistölle.

TUL-tiedottaa monisteita on lähetetty omalla erikoisjakeina ulkopuolisille urheiluihmisille. Ulkomaille on lähetetty eri kielisinä tiedotuskirjeitä, jotka ovat käsitelleet TUL:n toimintaa ja tilannetta Suomen urheiluelämässä. Myös on painatettu ruotsin, englannin ja saksan kielillä esittelylehtinen TUL:n toiminnasta ja tavoitteista.

TUL:n sisäinen tiedotustoiminta johdosta kenttään suuntautuvana nojautuu pääasiassa TUL-lehteen, mutta myös TUL-tiedottaa kirjeitä on säännöllisesti lähetetty jäsenistölle. Kentältä järjestön johtoon suhtautuva tiedotustoiminta on kulkenut pääasiassa järjestöosaston kautta.

Tiedotustoiminnan sisältö on suurimmalta osalta koskenut TUL:n voimistunutta urheilutoimintaa sekä maan urheilupoliittista tilaa.

JULKAISUTOIMINTA.

TUL-lehti:

TUL-lehti ilmestyi vuoden 1960 aikana kaksi kertaa viikossa. Vuoden aikana julkaistiin kaikkiaan 100 numeroa, joista 3 oli kaksoisnumeroita. 8-sivuisia lehtiä julkaistiin 41, 12-sivuisia 51, 16-sivuisia 4 ja 24-sivuisia 1.

Lehden päätoimittajana on toiminut Väinö Montonen, toimitussihteerinä Voitto Raatikainen ja toimittajina Pekka Ollilainen sekä 15.6. alkaen Hannu Nieminen. Ilmoitushankinnasta on huolehtinut Heikki Karvonen ja levikinhoidosta 1.9. lukien valistussihteerinä Veikko Oittinen.

TUL:n JOULU:

TUL:n JOULU ilmestyi entisen tavan mukaan 100-sivuisena joulukuun 3. p:nä saavuttaen jälleen huomattavan levikin. Lehden toimitustyöstä vastasivat Väinö Montonen ja Voitto Raatikainen.

Kiva-lehti:

Kiva-lehti julkaistiin kerran kuussa kuitenkin niin, että se heinä-elokuussa ja marras-joulukuussa toimitettiin laajempina kaksoisnumerona. Sivumäärä vaihteli 16—24 sivuun.

Lehden toimittamisesta vastasi Veikko Oittinen.

Naisten Urheilulehti:

Naisten Urheilulehti ilmestyi vuoden aikana neljä kertaa. Lehden päätoimittajana toimi Greta Rajala-Rinne ja lehden toimittamisesta vastasivat Raili Pakarinen ja Inkeri Niemi.

Liiton julkaisuista TUL-lehti on ladottu kirjapaino Meali Oy:n latomossa ja painettu Paasipaino Oy:ssä. Muut julkaisut on ladottu ja painettu kirjapaino Jaarli Oy:ssä Hämeenlinnassa.

KISAKESKUS.

YLEISTÄ.

Yhä suuremmassa mitassa ovat liiton perusjärjestöt ja ulkopuoliset todenneet, ei vain Kisakeskuksen tarpeellisuuden, vaan myös sen käytännöllisyyden kurssien, leirien ja valmennustilaisuuksien järjestämissä paikkana. Kisakeskuksen oma laaja maa-alue sitä ympäröivine koskemattomine luontoine antaa omalla voimakkaalla panoksellaan oikean sisällön kurssitoiminnalle.

Syksyllä valmistuneet urheilukentät ovat nyt valmiit antamaan eri urheilun aloille vieläkin edullisemmat mahdollisuudet Kisakeskuksen käyttöön, kuin myös nuorten leiritöiminnälle.

Liiton omien kurssien lisäksi ovat useat muut järjestöt yhä runsaammin käyttäneet opinahjoamme hyväkseen. Uusina tulokkaina on mainittava erikoisesti ulkolaiset ryhmät, jotka useamman viikon ajan urheilun parissa ovat virkistäytyneet arkityön rasituksilta.

HALLINTO.

Kurssikeskuksen toimintaa johtaa Työväen Urheiluliiton liittotoimikunta ja toimeenpanevana elimenä kuin myös rakennustoimikuntana toimii liittotoimikunnan työvaliokunta.

RAKENNUSTOIMINTA.

Rakennustoiminnassa oli ensi sijaisena urheilukentän täyteen käyttökuntoon saattaminen, mikä toteutuikin syyskuun alkupuolella. Suun-

nitellut kentän vihkiäiskilpailut jouduttiin kovien syyssateiden vuoksi siirtämään seuraavaan kevääseen, jolloin lumen paino on myös antanut oman rakenteensa kentän pinnalle. Kenttä on 350 m, neljällä kiertävällä radalla, 100 m suoran ollessa kuusirataisen. Hyppy- ja heitto-paikat ym. tarvittavat kohteet on suunniteltu nimenomaan yht'aikaisesti kentällä tapahtuvia eri yleisurheilualojen harjoitustoimintoja varten. Keskikenttä on kalkkikaivosten kivimurskasekoitusta, mikä on kentän suunnittelijan dipl.ins. Esko Paalasen uusi idea. Urakoitsijana toimi Kenttä ja Vesi Oy.

Samanaikaisesti urheilukentän kanssa valmistuivat myös päärakennuksen edustalle kori- ja lentopallokentät, jotka kesäajan toiminnan kannalta ovat osoittautuneet välttämättömiksi.

V. 1959 palaneen savusaunan tilalla on nuorisoleirialueen rantaan kohonnut uusi ja tyylikäs arkkitehti Osmo Siparin luoma savusauna, Rakennusliike Kaarlo Valtosen urakoimana.

Rakennustyöt, joihin liittyvät vielä eräät ajoteiden parantamiset ja pihamaiden kunnostukset, ovat maksaneet 7.040.000 markkaa.

HENKILÖKUNTA.

Kisakeskuksen vastaavana hoitajana on toiminut TUL:n järjestöpäällikkö, liikuntaneuvoja Keijo K. Viianen, vahtimestarina liikuntaneuvoja Soini Jantunen 1.1.—19.10. sekä 20.10. alkaen Väinö Saarinen ja emäntänä kotitalousteknikko Anja Niva.

Muuta vakinaista henkilökuntaa on ollut 5 henkilöä ja tilapäisinä apulaisina 4 henkilöä.

Kirjanpito ja kirjeenvaihto on hoidettu TUL:n toimistosta.

KOULUTUSTOIMINTA.

Urheilukentän puuttuminen aiheutti vielä kertomusvuoden aikana vaikeuksia valmennustoiminnassa erälle urheilualoille. Kuitenkin voidaan todeta kaikkien eri urheilualojen tilaisuuksia pidetyn joskin vielä olemassa olevat puutteellisuudet, kaluston niukkuus, ovat asettaneet eräiltä osin toiminnalle vaikeuksia.

Eri alojen edustajien esittämiä parannuksia on pyritty ja pyritään vastakin mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan ja uuden tarvittavan urheiluvälineistön hankinta kuuluu tulevan vuoden talousarvioon.

Omia kursseja pystyi Kisakeskus järjestämään pääasiassa vain lomalaisille, joille päivittäin uhrattiin erilaiseen liikuntaan, retkeilyyn ja pallopeleihin n. 5—6 tuntia. Ajatusta pyritään edelleen kehittämään. Uutena muotona tuleekin kokeiltavaksi TUL:n nuorisovaliokunnan esitys perheleirin järjestämisestä.

KURSSIT.

Kursseja järjestettiin yhteensä 102, joilla osanottajia 3.051. Kurssi-vuorokausia kertyi uusi ennätysluku 15.900. Tilasto pidetyistä kursseista liitteenä.

TALOUS.

Taloudellinen toiminta osoitti jo selvää vakiintumista. Varojen niukkuudesta johtuen oli opettajavoimien palkkaaminen lomakursseilla kuitenkin vielä suoritettava TUL:n varoista. Varsinainen toimintatili osoittaa kaikesta huolimatta ilahduttavaa n. 140.000 markan ylijäämää.

KISAKESKUKSEN KURSSIT V. 1960.

Omat kurssit:					
Järjestäjä	Kurssi	Kurssin johtaja	Aika	Osanott.	Kurssivrk.
TUL:n Koripallojaosto	Piiriohjaajakurssi	Tapio Pöyhönen	6.—10.1.	18	90
TUL:n Koripallojaosto	Tuomarikurssi	Esko Koivunen	6.—10.1.	10	50
TUL:n Naistoimikunta	Taitovoimistelupäivät	Raili Pakarinen	23.—24.1.	18	36
TUL:n Hiihtojaosto	Piirivalmentajakurssi	Erkki Silli	30.—31.1.	7	14
TUL:n Nuorisovalio- kunta	Piirien nuortenohjaajien ohjelmakurssi	Toivo Mustonen	30.—31.1.	12	24
TUL:n Hiihtojaosto	Nuorten hiihtäjien tekniikkakurssi	Felix Matilainen	13.—20.2.	16	128
TUL:n Järjestöosasto	Järjestötoimitsijakurssi	Veikko Oittinen	15.—27.2.	22	286
TUL:n Nuorisovalio- kunta	Talvileiri- ja retkeily- ohjaajakurssi	Arvo Onnismaa	27.2.—2.3.	23	115
TUL:n Kisakeskus	Koululaisten hiihto- lomakurssi	Osmo Nyström	27.2.—5.3.	18	144
TUL:n Järjestöosasto	TUL:n liittotoimikun- nan, jaostojen puh- johtajien ja toimitsi- jain neuvottelupäivät	Veikko Oittinen	5.—6.3.	33	66
TUL:n Suunnistusjaosto	Koulutus- ja neuvottelu- tilaisuus	Urho Niemenkari	12.—13.3.	18	36
TUL:n Nyrkkeilyjaosto	Edustusnyrkkeilijain valmennusleiri	Soini Jantunen	14.—19.3.	15	90
TUL:n Voimistelujaosto	Seuraohjaajakurssi	Kalevi Ruusunen	20.—26.3.	15	105
TUL:n Melontajaosto	Olympiavalmennusleiri	Yrjö Kalves	21.—26.3.	10	60
TUL:n Kisakeskus	Suomen Matkatoimisto- jen johtajien neuvot- telu- ja retkeilypäivät	Keijo K. Viianen	29.—30.3.	8	16
TUL:n Kisakeskus	Seuratoimitsijain kurssi	Tapio Leväaho	26.—27.3.	26	52
TUL:n Painijaosto	Edustuspainijain leiri	Taisto Kangasniemi	4.—9.4.	10	60
TUL:n Voimistelujaosto	Poikavoimistelupäivät	Lauri Aho	9.—10.4.	34	68
TUL:n Kisakeskus	Koululaisten lomakurssi	Soini Jantunen	13.—18.4.	16	96
TUL:n Naistoimikunta	TUL:n valiovoimisteli- jain valmennusleiri	Raili Pakarinen	14.—18.4.	60	300
TUL:n Lentopallojaosto	Piiriohjaaja- ja tuomari- kouluttajakurssi	Aulis Tenhunen	19.—24.4.	19	114
TUL:n Pesäpallojaosto	Piiriohjaajakurssi	Lauri Pakarinen	22.—24.4.	17	51
TUL:n Painijaosto	Vapaapainin olympia- valmennusleiri	Taisto Kangasniemi	9.—14.5.	14	84
TUL:n Kisakeskus	TUL:n Liittoneuvoston kokous	Keijo K. Viianen	28.—29.5.	70	140
TUL:n Nuorisovalio- kunta	Nuorten seuraohjaaja- kurssi	Toivo Mustonen	30.5.—12.6.	34	476
TUL:n Kisakeskus	Neuvostoliittolainen retkikunta	Lennart Kivi	4.—7.6.	4	16
TUL:n Retkeilyjaosto	TUL:n Retkeilypäivät	Veikko Oittinen	4.—7.6.	25	100
TUL:n Kisakeskus	Tshekkoslovakian lähe- tystön lomakurssi	Soini Jantunen	4.—6.6.	13	39
TUL:n Melontajaosto	Melojien olympia- valmennusleiri	Yrjö Kalves	4.—11.6.	8	64
TUL:n Naistoimikunta	Voimistelunjohtajien alkeiskurssi	Helvi Puukko	7.—13.6.	20	140
TUL:n Lentopallojaosto	Huoltaja- ja pelaaja- kurssi	Reijo Sirén	3.—6.7.	30	120
TUL:n Lentopallojaosto	Huoltaja- ja pelaaja- kurssi	Reijo Sirén	6.—10.7.	30	150
TUL:n Järjestöosasto	Seuratoimitsijain loma- kurssi	Matti Suhonen	4.—9.7.	21	126
TUL:n Naistoimikunta	Voimistelujohtajakurssi	Raili Pakarinen	11.—31.7.	30	630
TUL:n Nuorisovalio- kunta	Nuorten tyttöurheilijain valmennusleiri	Veikko Behm	26.6.—2.7.	89	623
TUL:n Nuorisovalio- kunta	I Nuorten poikaurheili- jain valmennusleiri	Veikko Behm	3.—9.7.	85	595
TUL:n Nuorisovalio- kunta	II Nuorten poikaurheili- jain valmennusleiri	Jukka Vesa	10.—16.7.	79	554
TUL:n Nuorisovalio- kunta	III Nuorten poikaurhei- lijain valmennusleiri	Jukka Vesa	17.—23.7.	84	588
TUL:n Kisakeskus	IV Nuorten leiri	Veikko Behm	24.—30.7.	125	875
TUL:n Kisakeskus	Lomakurssi	Osmo Nyström	26.6.—5.7.	15	150
TUL:n Kisakeskus	Lomakurssi	Osmo Nyström	6.7.—15.7.	10	100
TUL:n Kisakeskus	Lomakurssi	Osmo Nyström	1.—30.7.	25	750

Omat kurssit:

Järjestäjä	Kurssi	Kurssin johtaja	Aika	Osanott.	Kurssivrk.		
TUL:n Luistelujasto	Seuravalmentajakurssi	Reino Evävaara	22.—25.8.	10	40		
TUL:n Luistelujasto	Edustusluistelijain valmennusleiri	Reino Evävaara	26.—31.8.	12	72		
TUL:n Painijaosto	Lupaavien painileiri	Arvo Leinonen	29.8.—2.9.	15	75		
TUL:n Nuorisovalio-kunta	Nuorten ohjaajien jatkokurssi	Toivo Mustonen	1.—10.9.	22	242		
TUL:n Nuorisovalio-kunta	Nuorten ohjaajien neuvottelupäivät	Toivo Mustonen	3.—4.9.	70	140		
TUL:n Jääkiekkojasto	Neuvottelupäivät	Pentti Arvo	10.—11.9.	30	60		
TUL:n Pöytätennisjasto	Seuraohjaajakurssi	Reino Valasti	18.—20.9.	11	33		
TUL:n Lentopallojasto	TUL:n B-joukkueen valmennusleiri	Erik Asplund	19.—21.9.	18	54		
TUL:n Naistoimikunta	Ohjelmakurssi	Helvi Puukko	24.—27.9.	30	120		
TUL:n Painijaosto	Edustuspainileiri	Taisto Kangasniemi	26.—30.9.	11	55		
TUL:n Naistoimikunta	Taitovoimistelijain valmennusleiri	Raili Pakarinen	17.—18.9.	12	24		
TUL:n Kisakeskus	Ohjaajien lomakurssi	Soini Jantunen	19.—30.9.	24	288		
TUL:n Järjestöosasto	TUL:n piirishihterien ja toimitsijain neuvottelupäivät	Keijo K. Viianen	6.—7.10.	35	70		
TUL:n Moottorijaosto	Moottorimiesten neuvottelupäivät	Osmo Heino	8.—9.10.	60	120		
TUL:n Lentopallojasto	Lentopalloilun leiri	Reijo Sirén	19.—22.11.	35	140		
TUL:n Pesäpallojasto	Pesäpalloilijain neuvottelupäivät	Lauri Alho	22.—23.11.	22	44		
TUL:n Naistoimikunta	Voimistelijain alkeisohjaajakurssi	Helvi Puukko	5.—11.11.	22	154		
TUL:n Järjestöosasto	Järjestötoimitsijain kurssi	Matti Suhonen	31.10.—12.11.	17	221		
TUL:n Nyrkkeilyjasto	Nuorten nyrkkeilijäin leiri	Soini Jantunen	14.—19.11.	17	102		
TUL:n Ruotsinkielinen jasto	Ruotsinkielisten seurojen lentopallopäivät	Kalevi Först	19.—20.11.	33	66		
TUL:n Järjestöosasto	Seuratoimitsijakurssi	Matti Suhonen	14.—19.11.	40	240		
TUL:n Suunnistusjasto	Suunnistajien neuvottelupäivät	Urho Niemenkari	27.—28.11.	13	26		
TUL:n Valistusjasto	Yhteiskunnallinen kurssi	Veikko Oittinen	28.11.—3.12.	13	78		
TUL:n Nuorisovalio-kunta	Nuorten seuraohjaajien kurssi	Toivo Mustonen	30.11.—11.12.	22	264		
TUL:n Koripallojasto	Piiriohjaajien ja nuorten pelaajien kurssi	Tapio Pöyhönen	12.—17.12.	26	156		
TUL:n Voimistelujasto	Taitovoimistelijain seuraohjaajakurssi — poikien valmennuspäivät	Lauri Alho	28.—30.12.	60	1.916	180	11.385
Muiden urheilujärjestöjen kurssit:							
Helsingin Jyryn naistoimikunta	Voimistelijain valmennusleiri	Helmi Keskiväli	6.—7.2.	23	46		
Suomen Lentopallokomitea	Maaotteluleiri	Aulis Tenhunen	4.—6.3.	13	26		
Toukolan Teräs	Harjoitukset	Keijo Lindgren	2.—3.4.	35	70		
Käpylän Kunto	Harjoitukset	Hilja Nyström	21.—25.5.	40	80		
Fiskarssin Työväen Urheilijat	Harjoitukset	Lauri Heino	11.—12.6.	19	38		
TUL:n Suur-Helsingin piiri	Nuorten urheilijain leiri	Jukka Vesa	24.—30.7.	73	511		
Littoisten Työväen Urheilijat	Harjoitukset	Kerttu Ström	23.—24.7.	60	120		
Paimion Yritys	Harjoitukset	Veikko Behm	8.—12.8.	4	20		
Helsingin Työväen Moottorimiehet	TUL:n maantieajon mestaruuskilpailut	Osmo Heino	24.—25.9.	40	80		
Toukolan Teräs	Harjoitukset	Pentti Lindén	1.—2.10.	30	60		
Helsingin Jyry	Harjoitukset	Helmi Keskiväli	1.—2.10.	40	80		
Suomen Latu	Harjoitukset	Raimo Juntunen	12.—13.11.	18	36		
Tuomarilan Urheilijat	Koripalloilijain leiri	Seppo Pöyhönen	3.—4.12.	11	22		
Kansanurheilun Keskusliitto	Ammattios. ja työpaikkaurheiluohtajajien ohjaajakurssi	Veikko Behm	5.—10.12.	40	446	240	1.429

Muut kurssit:

Järjestäjä	Kurssi	Kurssin johtaja	Aika	Osanott.	Kurssivrk.
TPSL:n Uudenmaan piiri	Ohjelmakurssi	Matti Rissanen	16.—17.1.	34	68
Turun- ja Porin läänin Palokuntien naistoimikunta	Ohjelmakurssi	Pirkko Vuorinen	13.—15.2.	86	258
Oulunkylän Yhteiskoulu	Retki	Kari Salminen	24.—25.2.	25	50
Rautatieläisten Raittiusliitto	Ohjaajakurssi	Rymin	28.2.—4.3.	28	168
Helkama Oy	Myynti- ja piiriasiamieskurssi	Liukkonen	6.—10.3.	36	180
SDNL:n Ohjelmatyö	Ohjelma- ja tanssikurssi	Pentti Helander	26.—28.3.	29	87
Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto	SDNL:n Edustajiston kokous	Olavi Hänninen	14.—15.5.	60	120
Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto	SDNL:n piirisihteerien ja toimitsijain ohjelmakurssi	Voitto Hakola	14.—17.5.	30	120
Savion Kunnantyoentekijain amm.os. n:o 32	Virkistysretki	A. Grönroos	25.—26.5.	40	80
Tikkurilan silkki- ja kutomotyöntekijain amm.os.	Retkeilypäivät	Alma Vanhala	11.—12.6.	41	82
Sotainvaliidiin Veljesliiton Uudenmaan piiri	Saksalaisten vieraitten lomakurssi	Toim.joht. Telin	12.—14.6.	25	50
Lomamatka	Saksalaisten lomakurssi	Arnold Hiltunen	29.6.—3.7.	31	155
Lomamatka	Saksalaisten lomakurssi	Osmo Tuorila	20.—26.7.	30	210
Lomamatka	Saksalaisten lomakurssi	Arnold Hiltunen	26.7.—1.8.	32	224
Kunnantyoentekijain Liitto	Saksalais-Pohjoismainen kunnantyoentekijain ja viranhaltijain lomakurssi	Eugen Kaukolampi	1.—6.8.	36	216
Helsingin Ortodoksinen seurakunta	Ortodoksinen nuortenleiri	Semi Haapimaa	2.—8.8.	37	259
Oy Arabia Tehtaat	Arabian tehtaitten urheilujohtajien tutustumistilaisuus		24.—25.9.	12	24
SDNL:n Ohjelmatyö	Tanhu- ja tanssiohjaajakurssi	Anja Jämsen	20.—27.11.	46	658 368 2.719
			Yhteensä	3.020	15.533

Harjoitustunnit ja kilpailut v. 1960.

Järjestäjä	Urheilulaji	Harjoituskertoja	Osanottajalukumäärä	Tuntimäärä	Työtunnit yhteensä
Kuovilan Kisa-Toverit	lentopallo	104	16	3	4.992
— „ —	voimistelu	10	18	1	180
— „ —	ohjelmatoiminta	11	6	2	132
— „ —	hiihtokilpailut	6	25	2	300
Fiskarssin TU	lentopallo	3	20	2	120
Pohjan kunta	hiihtokilpailut	1	120	2	240
Hirvensalon Heitto	— „ —	1	26	2	52
TUL:n Uudenmaan piiri	— „ —	1	100	2	200
Helsingin Kullervo	lentopallo	1	6	2	12
			Yhteensä	6.228	

Tilastoa eri urheilulajien harrastuksesta ja kilpailutoiminnasta v. 1960.

Urheilunala	Seuroja	Harrastajia	Ohjaajia	Rek. palk. tuom.	Jäs. val.	Kilpailuja			Yhteensä
						Prk.	Kans.	Kv.	
Hiihto ja mäenlasku	894	76.414	800	808	4.696	422	150	—	5.268
Jalkapallo	358	18.184	528	—	2.732	1.788	298	8	4.826
Jääpallo	70	3.278	60	—	286	176	32	2	496
Jääkiekko	198	6.996	258	128	1.288	620	262	5	2.155
Koripallo	226	6.618	226	76	809	362	142	4	1.317
Lentopallo	580	18.684	466	325	3.456	940	309	2	4.707
Luistelu	274	13.906	63	185	748	36	18	—	802
Melonta	36	1.792	56	—	72	24	8	—	104
Moottoriturheilu	49	2.174	30	77	68	12	28	2	110
Nyrkkeily	138	3.360	228	626	210	44	30	3	287
Paini	246	8.436	426	1.074	712	184	96	7	999
Painonnosto	320	7.160	152	527	580	118	18	3	719
Pesäpallo	230	8.320	132	346	1.126	578	214	—	1.918
Purjehdus	6	602	—	—	14	6	4	—	24
Pyöräily	90	3.402	30	139	146	42	14	3	205
Pöytätennis	220	6.044	78	—	428	40	10	1	479
Suunnistus	228	4.966	226	479	806	190	48	—	1.044
Uinti	314	24.156	342	502	640	62	16	—	718
Voimistelu	496	20.998	928	35	208	18	5	2	233
Yleisurheilu	828	46.488	852	3.646	5.780	604	152	5	6.541
Voimistelu, naisten	692	21.580	823	—	183	20	4	1	208
Yhteensä	—	—	6.704	8.973	24.968	6.286	1.858	48	33.160

Tilastoa kurssi-, valmennus-, opetus- ja valistustilaisuuksista vuonna 1960.

	Kurssit		Valmennusleirit		Opetus- ja valm. tilaisuudet		Valistustilais.		Yhteensä	
	tilais.	osanott.	tilais.	osanott.	tilais.	osanott.	tilais.	osanott.	tilais.	osanott.
Hiihto ja mäenlasku	139	2.990	22	452	617	6.230	—	—	778	9.672
Jalka- ja jääpallo	—	—	—	—	350	8.530	—	—	350	8.630
Jääkiekko	14	204	7	82	216	6.290	—	—	237	6.576
Koripallo	20	203	6	89	497	5.183	—	—	523	5.475
Lentopallo	26	645	14	258	1.403	31.120	—	—	1.443	32.023
Luistelu	10	265	7	131	190	9.030	—	—	207	9.426
Melonta	3	61	4	49	19	538	—	—	26	648
Moottoriturheilu	16	346	—	—	65	763	—	—	61	1.109
Nyrkkeily	24	475	12	234	240	5.145	—	—	276	5.854
Paini	72	2.986	23	540	540	12.460	—	—	642	15.986
Painonnosto	24	247	—	—	194	5.125	—	—	218	5.372
Pesäpallo	72	908	2	43	266	5.790	—	—	6	192
Purjehdus	—	—	—	—	6	192	—	—	6	192
Pyöräily	7	159	4	53	92	816	—	—	103	1.028
Pöytätennis	7	110	—	—	148	2.740	—	—	155	2.850
Suunnistus	10	195	3	62	170	3.450	—	—	183	3.707
Uinti ja vesipallo	15	466	10	486	168	4.490	—	—	193	5.442
Voimistelu	19	360	9	108	360	1.760	—	—	388	2.226
Yleisurheilu	118	4.170	30	546	940	17.140	—	—	1.088	21.856
Naisten yleisurheilu	—	—	4	57	93	675	—	—	97	732
Nuorisovaliokunta	213	3.740	79	4.794	—	—	416	11.100	708	19.634
Valistustoiminta	8	295	—	—	—	—	861	42.050	869	42.345
Naistoimikunta	16	297	4	39	1.020	31.250	160	15.606	1.220	47.192
Kansanurheilu	—	—	—	—	—	—	139	3.280	139	3.280
Retkeily	3	61	—	—	18	319	25	730	46	1.110
Yhteensä	843	19.183	240	8.021	7.612	159.036	1.621	72.766	10.316	259.006